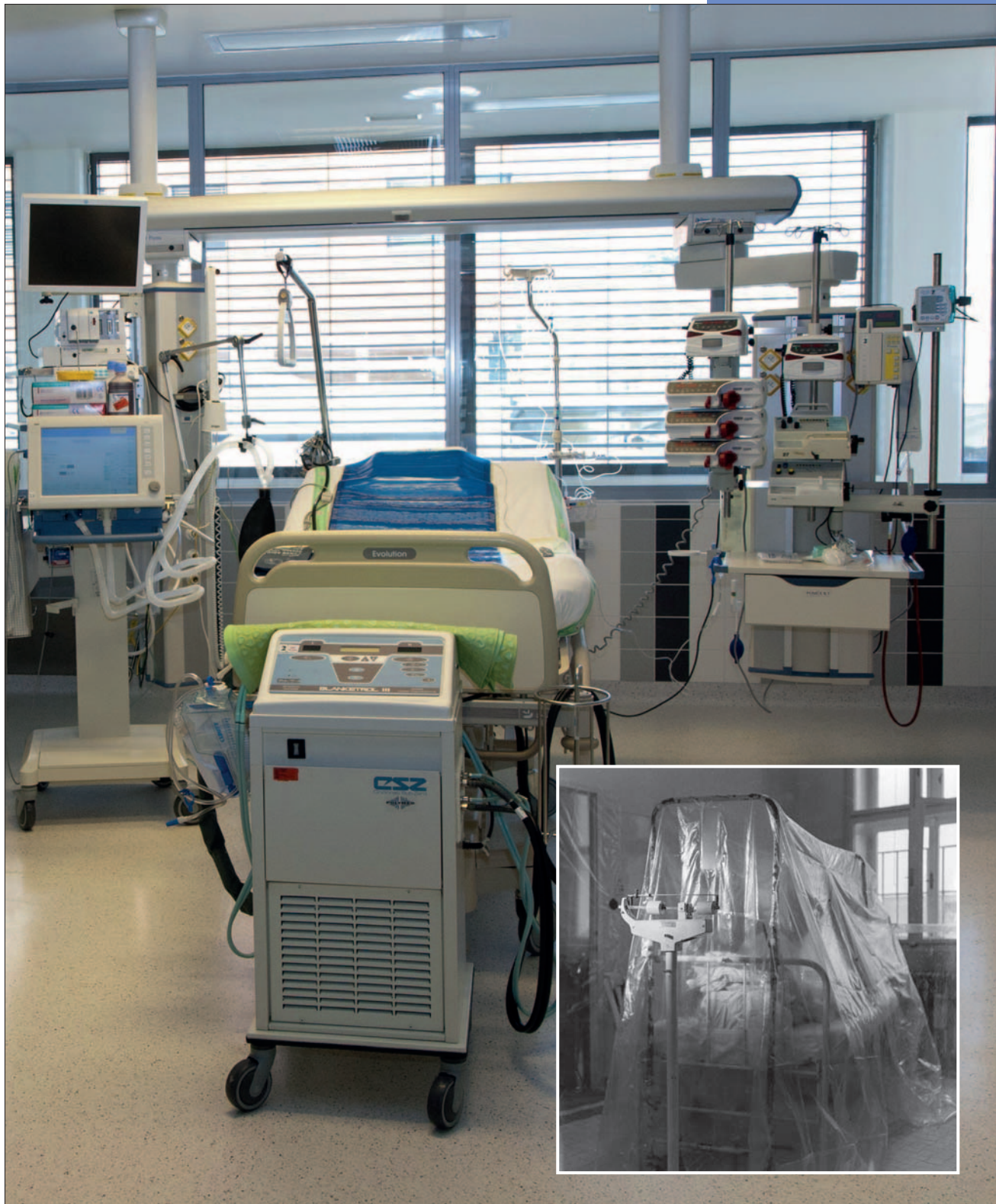

scan

1/2022
XXXII

ČASOPIS FAKULTNÍ NEMOCNICE A LÉKAŘSKÉ FAKULTY V HRADCI KRÁLOVÉ

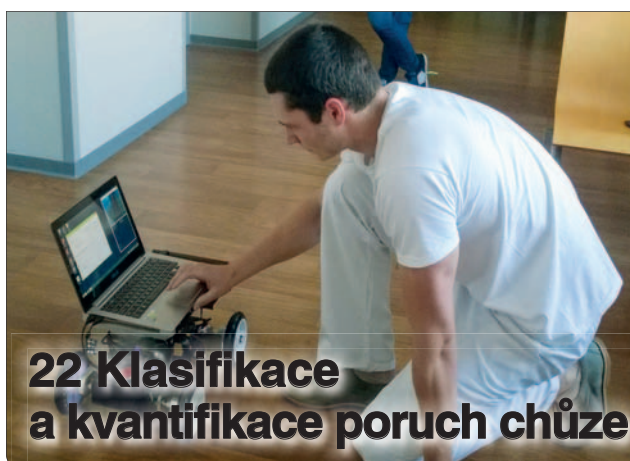

OBSAH ČÍSLA

- 3** EDITORIAL
- 4** SLOVO ŘEDITELE
- 4** NOVÝ PŘEKLADAČ MÁ POMOCI
UPRCHLÍKŮM
- 5** PROHLÁŠENÍ REKTORKY UK
- 5** SLOVO DĚKANA
- AKTUÁLNĚ**
- 6** STRAVOVACÍ ODBOR FN HK
- 9** ZDRAVOTNICKÁ KONCEPCE KHK
- 12** PAMĚTNÍ MEDAILE UNIVERZITY KARLOVY
- 13** 60. VÝROČÍ PRVNÍ TRANSPLANTACE
LEDVINY V ČESKOSLOVENSKU
- 16** NOVÝ AKADEMICKÝ SENÁT LF HK
- 17** NOVÍ VEDOUcí PRACOVNÍCI
- VĚDA A VÝZKUM**
- 19** MEZINÁRODNÍ LÉKAŘSKÁ POSTGRADUÁLNÍ
KONFERENCE
- 20** SBÍRKA PRO TYAČEV
- 21** 26. ROČNÍK VĚDECKÉ KONFERENCE LF A FN
- 22** KLASIFIKACE A KVANTIFIKACE PORUCH
CHŮZE
- 24** NOVÉ MONOGRAFIE EDICE MEDICÍNA
HLAVY A KRKU
- 26** SEMINÁŘE PEDAGOGICKÝCH
DOVEDNOSTÍ
- INFORMACE, ZAJÍMAVOSTI**
- 28** PÉČE O ZAMĚSTNANCE FN HK
- 29** NOVÁ PODOBA INTRANETU FN HK
- 30** SOCIÁLNĚ ZDRAVOTNÍ A LÉKAŘSKÁ
PÉČE ZA PRVNÍ REPUBLIKY
- 32** BENEFIČNÍ STUDENTSKÝ KONCERT LF HK
- 33** CESTY MĚSTA
- 34** HRADEC KRÁLOVÉ VE FOTOGRAFIÍCH
- 36** FILHARMONIE HRADEC KRÁLOVÉ
- 37** IN MEMORIAM DOC. MUDr. I. DŘÍŽHAL, CSc.
- 38** ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÁ ŠLOLA PŘI FN HK

6 Stravovací odbor

Vážení čtenáři Scanu,

dostává se Vám do rukou první číslo dalšího, již 32. ročníku časopisu Scan. Slušelo by se tedy začít nějakou prognózou pro tento rok, ale odhadnout cokoli do budoucna začíná být ve světle toho, co se kolem nás všech událo v posledních letech a nově se děje v posledních týdnech, je stále složitější. Těšili jsme se společně na okamžik, kdy konečně „odejde“ Covid. Nyní už je jasné, že se ho nikdy nezbavíme, ale pozitivní je alespoň fakt, že se změnil jeho charakter, který již konečně svou morbiditou a mortalitou neohrožuje fungování celé společnosti. Už tak dosáhly výdaje zdravotních pojišťoven, které byly v souvislosti s pandemií proinvestovány, enormních rozměrů. Všichni vnímáme situaci, že se v poslední době v Evropě omezují proticovidová opatření přesto, že počty nemocných znovu stoupají i přes nižší počty provedených testů, jejichž vysoká pozitivita naopak svědčí pro trvající epidemickou situaci. Ptáte se tedy, jaký to má smysl? A je to správný postup? Cílem se zdá být, promoření populace ve snaze zabránit dalšímu šíření viru. Asi nám teď nic jiného nezbývá, pokud nechceme utrácet další peníze za monitorování infekce, která je dnes ve valné většině případů bezpříznaková. Nesmíme přitom ale zapomínat na ochranu těch, kteří jsou nadále ohroženi závažným průběhem infekce, a to seniorů a vážně nemocných. Problematiku Covidu, která v posledních dvou letech vládla sdělovacím prostředkům, dnes ale úplně vytlačila jiná naprosto nečekaná situace, kdy se celý svět díky jednomu šířenci ocitl na pokraji světové války. K této situaci se ale vůbec nemá cenu vyjadřovat, protože její vznik nikdo nečekal a stejně tak její další vývoj nelze odhadnout. Nezbývá nám tedy nic jiného, než se snažit v dané situaci pomoci, jak jen to je možné, a doufat, že se přece jenom opět někdy dočkáme stavu před dvěma lety, na který jsme se všichni už tak těšili.

Nyní tedy k vlastnímu obsahu časopisu. Pro tento rok plánujeme pokračovat v dalších úpravách formátu jeho vzhledu. První změna doznal formát Scanu na webu Lékařské fakulty. V rámci představení pracovišť se v tomto roce chceme zaměřit na představení neméně důležitých neklinických pracovišť Fakultní nemocnice, jako první najdete již v tomto čísle článek o Stravovacím provozu FN HK. Emeritní ředitel FN HK doc. Heger nám nabídl materiál o dalším plánu vývoje zdravotnictví v Královéhradeckém kraje, který jsme rozdělili do dvou dílů, na pokračování se tedy můžete těšit v následujícím čísle Scanu. Již na podzim 2021, bohužel ve stínu Covidu, oslavila hradecká nemocnice 60. výročí provedení první transplantace ledviny v rámci České republiky, vzpomínkový článek byl připraven pracovníky Urologické kliniky. V rámci informací o odborných akcích najdete články o průběhu Mezinárodní lékařské postgraduální konference a 26. Vědecké konference LF a FN v Hradci Králové. Za upozornění jistě stojí také 2 monografie týkající se problematiky ORL, na kterých se podíleli pracovníci hradeckého pracoviště, a to Historie ORL – 100 let a celostátní učebnice Otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku. A tak by se dalo pokračovat i dále. Věřím, že každý z čtenářů si pro sebe zajímavý článek v rámci tohoto rozsahově bohatého prvního letošního čísla najde.

Za redakci doufám, že Vás tedy obsah časopisu zaujme a že nám do budoucna zachováte přízeň, my se budeme nadále snažit udržet zajímavost obsahu pro naše čtenáře na co nejvyšší úrovni.

S přáním úspěšného roku 2022 pro nás všechny

prof. Vladimír Maisnar

Foto přední strana: Historické foto – lůžko pacientky s první transplantovanou ledvinou bylo umístěno na vahách a zahaleno do igelitového stanu. Foto k článku na str. 13 – 60. výročí první transplantace ledviny v Československu. Současné foto – dnešní lůžko jednotky intenzivní péče FN HK (foto Reprocentrum FN HK)

Zadní strana: Plakát k nové expozici Muzea východních Čech v Hradci Králové – Cesty města

scan

Časopis Fakultní nemocnice a Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové

Ročník XXXII (2022), č. 1
MK ČR E 11425 • ISSN 1211-295X

Časopis SCAN založil a v letech 1991–2005 byl jeho vedoucím redaktorem PhDr. Vladimír Panoušek. Šéfredaktor: prof. MUDr. Vladimír Maisnar, Ph.D., MBA, editorka: Mgr. Iveta Juranová.

Adresa redakce:
maisnar@fnhk.cz; juranova@fnhk.cuni.cz

Redakční rada: PhDr. J. Bavor, prof. MUDr. RNDr. M. Červinka, CSc., prof. MUDr. J. Mandák, Ph.D., prof. MUDr. V. Maisnar, Ph.D., MBA, prof. MUDr. V. Palička, CSc., dr.h.c. Ing. P. Sedlářová, Bc. J. Sochor, prof. MUDr. I. Šteiner, CSc., prof. MUDr. P. Žáček, Ph.D.

Vydává FN HK a LF UK HK jako čtvrtletník v Naladatelství ATD Miroslav Všetěčka, Dvůr Králové nad Labem (atd.hk@seznam.cz, tel. 774 167 245) Vyrobitel tiskárna V&H Print Hlávko s. r. o.

(Elektronickou verzi časopisu - eScan - naleznete na webových stránkách Lékařské fakulty v Hradci

Králové na adrese <https://www.fnhk.cuni.cz/e-SCAN/>; archiv časopisu je zveřejněn na webových stránkách Fakultní nemocnice na adrese <http://fnhk.cz> v kapitole O fakultní nemocnici a <http://fnhk.cuni.cz> v kapitole Informační služby – Časopisy a www.facebook.com/Scan.casopis.FNHK.LFHK)

Pokyny pro autory: Text příspěvku odevzdávejte elektronicky, zpracovaný v editoru Microsoft Word. Doprovodný obrazový materiál nevládejte do textu, ale posílejte samostatně.

Kontaktní adresy:
maisnar@fnhk.cz; juranova@fnhk.cuni.cz

Vážení přátelé,
minulý text jsem psal s pocitem, že se snad blížíme konci dramatické krize, že pandemie COVID-19 postupně slábne, že jsme uspokojili prakticky všechny, kteří se chtěli a chtějí nechat očkovat, že počty nemocných koronavi-

virem klesají a že se přece jen postupně vrátíme do normálního života – lidského i pracovního. Ještě sice přišla „jarní vlna“, která zasáhla možná více zdravotníky a jejich rodiny než nemocné, kteří by potřebovali hospitalizaci, ale i to byl docela velký problém. Počet nemocných s COVID-19, hospitalizovaných ve FN, se sice v posledních týdnech i měsících pohybuje (jen) kolem osmdesáti, ale v únoru jsme měli mezi našimi zaměstnanci obrovské výpadky – pro nemoc, karanténu a především OČR nám chybělo denně 400 zdravotníků a 140 THP a pracovníků dělnických profesí. Postupně se to lepší a problém se mění – ve FN dnes leží mnoho nemocných, hospitalizovaných pro těžký průběh jejich „základního onemocnění“ – a přitom mají také COVID. Ti pochopitelně leží na příslušných klinikách a už je nemůžeme „centralizovat“ na pracoviště, zaměřená „pouze“ na COVID. Klade to zase vysoké nároky na personál, na organizaci práce na klinikách. Je to ale situace, se kterou se budeme muset vyrovnat dlouhodobě. Máme provoz nemocnice nastavený velmi racionálně, nikde neplýtváme ani prostorami ani počtem personálu, ale když přicházejí takovéto problémy, ukazuje se, že naše rezervy jsou vlastně jen v tom, že naši zaměstnanci musí extrémně zvýšit pracovní úsilí, odložit všechny osobní a rodinné problémy a v podstatě pracovat na 200 %. Podařilo se to, ale nelze to dělat do nekonečna. Sestry, lékaři i ostatní jsou vyčerpaní, přetažení, nervózní. Hromadí se problémy, vztahové, provozní, osobní. Musíme to změnit. Musíme přehodnotit naše plány pracovníků a zvýšit obsazení pracovišť. Chceme zřídit pohotovostní skupinu, která přijde pomoci na pracoviště, které se ocitne v nouzi. Uděláme to.

Dopadají na nás přitom problémy i ostatních zdravotnických pracovišť – vypomáháme některým oborům v Pardubicích, mnohdy zachraňujeme personální krize na pracovištích zdravotnického holdingu v kraji. A přitom musíme a chceme dělat tu medicínu, pro kterou tady jsme – rozbíhá se screening karcinomu plic, musíme obnovit počty transplantovaných, dohnat medicínské ztráty z posledních dvou let, pomoci všem, kteří na ni čekají.

Až potud by to vypadalo na „normální“ článek do časopisu SCAN. Jenže všechno je jinak. Píšu text v jedenáctém dni války na Ukrajině. Hrubé, sprosté a agresivní války, rozpoutané kremelským „vládcem“. Války proti svobodnému, suverénnímu státu, války, ve které umírají nevinní lidé, civilisté, staří lidé i děti. Války, která se nedá ničím ospravedlnit. S úžasným obdivem sledujeme hrdinný boj Ukrajinců, boj proti mnohonásobné přesile, ale boj podpořený vědomím boje za vlast a za právo. Ukrajinci bojují i za nás, bojují za celou Evropu a možná za celý svět. Celé to připomíná konec třicátých let a čtyřicátá léta minulého století – měli bychom si toho být vědomi. Zločinné agresory je potřeba zastavit včas, jinak to vede ke světovým tragédiím a milionům mrtvých. Měli bychom vědět, že postupné, drobné i větší krůčky a kroky jsou jen postupnými kroky a hrozí další a další. Agresor, který vyhrožuje použitím jaderných

zbraní, agresor, který nechá střílet na jadernou elektrárnu, je nebezpečím pro celý svět a pro celé lidstvo.

Vím, že takováto prohlášení nejsou tím, co bychom měli psát v časopise Fakultní nemocnice a Lékařské fakulty, ale myslím, si, že je nezbytné si hrozící nebezpečí uvědomit včas a bojovat proti němu. Zatím zřetelně a masivně pomáháme podporou. Podporou posílanou na Ukrajinu, podporou a pomocí těm, kteří před hrůzami války utíkají. Vážím si všech, kteří se do podpory Ukrajiny a jejího lidu zapojují. Jakkoli – slovy, skutky, penězi, pomocí jakéhokoli typu. Nevzdáváme to a doufejme a věrme, že ani Ukrajina to nevzdá. Budme ale připraveni.

Doufám, že příště už budu moci psát v optimističtějším duchu, že se konečně nadechneme, že se budeme moci zabývat medicínou a rozvojem Fakultní nemocnice. Blíží se Velikonoční svátky a ty jsou a měly by být svátky naděje, obnovy, vzkříšení a radosti. Tak ať tomu tak je.

Vladimír Palička

Nový překladač má pomoci uprchlíkům

Automatický překladač mezi češtinou a ukrajinštinou vyvinuli experti z Matematicko-fyzikální fakulty Univerzity Karlovy (MFF UK). Překladač má uprchlíkům z Ukrajiny usnadnit kontakt v českém prostředí. Podle fakulty je kvalita překladu vysoká díky využití nových metod strojového učení.

Na projektu spolupracovali výzkumníci z Ústavu formální a aplikované lingvistiky MFF UK s desítkou externích odborníků během víkendového hackathonu, jehož cílem bylo zpřístupnit automatický překlad mezi ukrajinštinou a češtinou široké veřejnosti. Uprchlíci ho budou moci využít při jednání s úřady, ubytovateli, ve školách i s potenciálními zaměstnavateli.

„Předběžné výsledky testů ukazují, že kvalita ukrajinsko-českého překladu je vyšší než například u systému Google Translate, a to zejména díky novým metodám strojového učení, které původně vznikly pro česko-anglický překlad,“ uvádějí tvůrci překladače. Další výhodou systému je podle nich to, že na rozdíl od jiných volně dostupných online systémů nepoužívá angličtinu jako mezikrok, ale překládá mezi češtinou a ukrajinštinou přímo.

Vědci z Ústavu formální a aplikované lingvistiky v minulosti spolupracovali také na překladači CUBBITT, který představili před dvěma lety. Nástroj využívá neuronové sítě a umožňuje překlad mezi několika jazyky, přičemž kvalita anglicko-českého překladu podle fakulty konkuruje profesionálním překladačům. Tento překladač je také volně dostupný. Nyní odborníci pracují na jeho rozšíření o další jazyky a vyvíjejí metody, které umožní vyšší kvalitu překladu.

-čtk-

Prohlášení rektorky Univerzity Karlovy ke konfliktu na Ukrajině

Jako rektorka společně s vedením Univerzity Karlovy důrazně odsuzuji jakoukoliv formu agrese, zvláště takové, jakou právě teď podniká putinovské Rusko. Jde o nesmírně nebezpečný krok, který ohrožuje životy obyvatel Evropy – včetně mnoha kolegyn, kolegů, studentek a studentů. Jde o krok, který vrací svět zpátky!

Opět se ukazuje, jak je důležité studium, kritické myšlení, pochopení historie i současného složitého světa. Vyzývám akademiky nejen naší univerzity, ale i další, aby důrazně podpořili svobodnou a demokratickou společnost, a řekli válečné agresi jasné ne.

*prof. Milena Králíčková
rektorka Univerzity Karlovy
24. února 2022, Praha*

Vážené čtenářky, vážení čtenáři, v průběhu posledních dvou let jsem se téměř v každém tomto příspěvku, sloupku zabýval problémem koronavirové epidemie. Jak hluboce zasáhla celou naši společnost, poškodila národní hospodářství, omezila kulturní i sportovní aktivity, cestování. Jak významně ovlivnila proces vzdělávání i chod naší fakulty. A také, jak výrazně zasáhla naše zdravotnictví. Co všechno bylo nutno vykonat k adekvátnímu zabezpečení léčebné péče, hygienické i sociální služby i k překonání nekončící řady komplikací. A jak jsme se do toho zapojili i my sami.

Při psaní sloupků jsem si opravdu myslel, že nic horšího než tato epidemie už nás nemůže potkat. Že žádná událost nebo krize nemůže být náročnější, nebezpečnější. A také jsem si myslel, že se z této pandemie, z tohoto globálního problému celý svět poučí, státy se semknou a začnou spolupracovat, a tak společně předejdeme jakýmkoliv dalším krizím. Nejen v naší zemi, ale na celém světě. Nejen krizím epidemickým, ale jakýmkoliv.

Jak hluboce jsem se mýlil...

Stalo se, co jsem nečekal, co mě nenapadlo ani v nejčernějších snech, co jsem nepovažoval v Evropě 21. století za vůbec možné. Ale stalo se. Jsme svědky šokující události, která nemá mít v současném světě místo.

Masivní agrese ruských vojenských sil za použití veškeré nejmodernější válečné techniky ve snaze o totální ovládnutí svrchovaného, samostatného a svébytného státu Ukrajiny.

Jsme svědky rozpoutané války, která za sebou nechává mrtvé vojáky i nevinné civilisty, zničená města a vesnice, zničenou zemi. Války, ke které napadená země nezavdala příčiny. Války, která ničí soužití mezi sousedními státy, ničí vztahy mezi bratrskými národy. Národy, které vedle sebe žily po staletí a které mají provázanou historii. Jsme svědky války, která bortí základní společenské a morální hodnoty a dosavadní mírové soužití v Evropě.

Ruská agrese zasluhuje rezolutní odsouzení a opovržení. Je třeba společně, jednotně a jednoznačně vyjádřit nesouhlas s násilnou invazí a útlakem, postavit se na odpor zlu a zamezit dalšímu prohlubování konfliktu, který ohrožuje nejen Ukrajinu a její obyvatele, ale celou Evropu. Je třeba podpořit svobodnou Ukrajinu. *Jiří Mandáček*

Stravovací odbor FN HK

aneb Kde se připravuje milion jídel ročně?

Stravovací odbor Fakultní nemocnice Hradec Králové zajišťuje stravování pro dětské i dospělé pacienty na všech lůžkových pracovištích FN HK a také pro zaměstnance nemocnice. V běžném roce se na stravovacím odboru uvaří cca 630 tisíc jídel pro zaměstnance včetně minutek, chlazené stravy či diet a 360 tisíc jídel pro pacienty. V průměru zaměstnanci stravovacího odboru každý den včetně víkendů a svátků vydávají přes 2 700 jídel.

Odbor je tvořen provozem hlavní kuchyně v areálu nemocnice a potom kuchyní v Léčebně návykových nemocí v Nechanicích. Stravovací odbor zajišťuje komplexní přípravu stravy od nákupu potravin, přes výrobu až po distribuci jídel do přepravních obalů. Nedílnou součástí tohoto řetězce je i dopravní odbor, který zajišťuje rozvoz stravy pacientů v areálu nemocnice i do jídelny ve staré nemocnici.

Provoz odboru zajišťuje 105 pracovníků od kuchařů až po zaměstnance na mytí nádobí, přípravu zeleniny, expedici, skladníky či údržbáře či administrativní pracovníky. Zajištění stravy v požadované kvalitě je náročné na souhrn všech profesí. Pro představu se měsíčně v provozu spotřebuje téměř 8500 kilogramů brambor, jenom polévky je nutné každý den uvařit tisíc litrů. Na stravníky oblíbenou svíčkovou, které se připravuje zhruba 1200 porcí, je potřeba 180 kg hovězího zadního. Náročná je příprava i dalších jídel, například pokud se v jídelničce objeví plněná rajčata, je potřeba vydlabat zhruba 800 kusů rajčat.

Pro zaměstnance Fakultní nemocnice Hradec Králové nabízí stravovací odbor výhodné ceny obědů, které jsou výrazně nižší než polední menu v restauracích v centru Hradce Králové. Cena jídel se liší podle použitých surovin, v nabídce patří mezi nejdražší položky například losos, ale i u něj se cena včetně polévky a nápoje pohybuje kolem 100 korun. Většina jídel je levnější, v nabídce jsou většinou jídla v cenách od 20 do 50 korun. Navíc všichni zaměstnanci mohou ještě čerpat na poskytovanou stravu příspěvek z FKSP, který je stanoven na 16 korun.

Historie a současnost stravovacího odboru

Stravovací odbor FN HK průběžně rozšiřuje a vylepšuje nabídku pro zaměstnance i pacienty. Například v roce 2000 byla pro zaměstnance připravována dvě jídla, dvě dietní jídla a jedno studené zeleninové jídlo či salát, u všech byla podávána i polévka. Následně byla nabídka rozšířena na dva druhy polévek, tři teplá jídla, z toho jedno bezmasé, dva druhy teplých dietních jídel, tři druhých teplých minutkových jídel a jeden druh studeného jídla. Další rozšíření bylo na pět druhů hotových jídel, čtyři druhy diet a tři minutkových jídel.

V roce 2003 byl otevřen doplňkový prodej a postupně se i tady nabídka rozšiřovala až do dnešní podoby, kde z nabízeného sortimentu je možné zakoupit čerstvé pečivo, nápoje, nanuky, cukrářské a pekařské výrobky, zeleninové a ovocné

saláty. Takto široká nabídka zcela určitě pokryje veškeré nároky na doplňkové potraviny. O doplňkový prodej je ze strany zaměstnanců velký zájem, pro představu se denně prodává zhruba 1400 kusů pečiva a kolem 120 chlebů.

Pro zajištění velkého množství jídel vydávaných každý den je kromě dobře fungujícího personálu nutné využívat i moderní trendy v technologiích používaných v gastronomii, v poslední době odbor používá systém „Cook & Serve“ či „Cook & Chill“ neboli „Uvařit a podávat“ či „Uvařit a zchladit“. Od roku 2003 disponuje technologií pro výrobu jednoporcových chlazených jídel. Tehdy poměrně pokrokové řešení průchozích šokerů se ukázalo v kontextu s dnešním pandemickým obdobím více než skvělým krokem. Tehdy se samozřejmě počítalo s chlazenými jídly spíše jako doplněk ke stravování pro zaměstnance na klinikách, kdy by si i k večeři měli možnost chlazená jídla ohřát přímo na svém pracovišti a možná i částečně pro pacienty. Nikdo v minulosti si asi nedokázal představit, jak moc budeme na chlazené stravě závislí ve vlnách COVID-19, kdy musela být personální jídelna zcela uzavřena. Dnes jsou již „chlazenky“ velmi oblíbené a jsou žádaným doplňkem ve stravování.

Zvyšování spokojenosti zaměstnanců pomáhá také systém hodnocení stravy, prostřednictvím kterého mohou zaměstnanci hodnotit, jak byli s jídlem spokojeni. Je to pro celý stravovací odbor důležitá zpětná vazba, na základě Vašich komentářů může odbor pracovat na změnách v ingrediencích či výrobních postupech. Zaměstnanci odboru se snaží také navrhovat nová jídla, důležité je jejich testování a vyladění před nasazením do jídelníčku.

Nové pomazánky i talíře pro zaměstnance i pacienty

Novinkou pro pacienty i zaměstnance nemocnice je příprava vlastních pomazánek k večeřím, která byla zavedena s pomocí nutričních specialisek. Pomazánky jsou připravovány každý den z čerstvých surovin, na jídelníčku se objevují například pomazánka šunková, z lučiny, tvarohová s eidamem, vajíčková, tuňáková, masová a různé další. V průměru stravovací odbor vyrobí 380 porcí pomazánek denně, které jsou distribuovány v chlazených termobednách na jednotlivá pracoviště. Dosud byly k večeřím podávány pouze salámy, sýry či pomazánky od externích dodavatelů.

Viditelným zlepšením byla změna velikosti talířů využívaných pro výdej jídla v personálním restaurantu, protože donedávna používané talíře nevyhovovaly. Každé jídlo potřebuje jiný talíř, například odlišný bude na jídlo s omáčkou či na salát. Velikost talíře je důležitá nejen pro prezentaci pokrmů, aby na talíři dobře vypadal, ale také aby se konkrétní jídlo z talíře dobře jedlo a talíř měl dostatečnou velikost.

Pracovníci odboru každý den nastavují, jaké jídlo bude na konkrétní typ talíře servírováno a přímo s kuchaři je konzultováno, jak bude jídlo na talíři vypadat. Novinkou bylo také zavedení dvoudílných talířů na patientskou stravu. Dvoudílné jsou proto, že při transportu jídla je příloha oddělena od ostatního, což je lepší pro vizuální vjem pokrmu pacienty.

Velkou výzvou stejně jako pro ostatní pracoviště Fakultní nemocnice Hradec Králové byly proběhlé vlny pandemie COVID-19, kdy bylo nutné velmi rychle změnit zaběhnutý systém a zajistit stravování zaměstnanců bez možnosti využívání personálního restaurantu. Místo talířů bylo nutné zajistit výdej do plastových nádob. To představovalo obrovské množství nutných systémových změn v provozu, zvýšený nápor na všechny zaměstnance i s tím spojenou administrativu. Stejně jako další pracoviště bylo velmi obtížné nahrazovat zaměstnance, kteří kvůli COVID-19, karanténě či ošetřování členů rodiny nebyli v práci.

Dietní systém pro pacienty Fakultní nemocnice Hradec Králové

Příprava stravy pro hospitalizované pacienty se řídí Dietním systémem, který je zpracovaný vedoucí nutriční terapeutkou ve spolupráci s ústavním dietologem, dokument je platný pro všechna lůžková pracoviště a je každé tři roky aktualizovaný. Do roku 2020 neměl dietní systém žádný rá-

mec daný závaznou vyhláškou, každá nemocnice si ho mohla upravovat. Ve FN HK se dodržovala pravidla nastavená MUDr. Doberským, průběžně byly doplňovány moderní potraviny a aktualizováno používání moderních technologií. Po nástupu Bc. Hany Barešové do pozice vedoucí nutričních terapeutek byl systém optimalizovaný do současné podoby.

Vaří se 4 základní (defacto 3 základní diety) + další modifikace a diety vyžádané klinikou například chirurgie (pooperační diety, infekce). Modifikace jsou v tom, že se strava mele, mixuje, šetřící dieta se upravuje tak, aby byla vhodná pro všechny pacienty tedy i diabetiky, přidává se polévka, ubírají saláty apod. Zajišťovány jsou také diety, jako je bezlepková či bezmléčná.

Největší bonusem je příprava skutečně individuálních diet pro indikované pacienty, kdy nutriční terapeutky na základě rozhovoru, zhodnocení zdravotního stavu, s přihlédnutím třeba na etnické požadavky sestaví dietu „na míru“. Vždy vychází z jídel, která se připravují ten den pro ostatní pacienty/zaměstnance a různě se kombinuje. Jen ve výjimečných případech, kterým může být vážný zdravotní stav pacienta, přechod z enterální nebo parenterální výživy, máme domluveno, že můžeme použít bujon nebo přírodní kuřecí plátek apod. Důležitá je také technologická úprava, a to hlavně mixování na různou konzistenci. Dříve to bylo pomocí běžného mixéru dnes díky moderním technologiím jde už o sofistikovanější přístroje.

Zavedení 3 FIT diety

Důležitou změnou bylo zavedení 3 FIT diety do jídelníčku pacientů i zaměstnanců nemocnice. Dieta je určena jako prevence civilizačních nemocí, například obezity, cukrovky či kardiovaskulárních a onkologických onemocnění. Tato dieta je určena především pro mladší pacienty bez přidružených chronických onemocnění s plánovanou krátkodobou hospitalizací. Preferuje rostlinné tuky před živočišnými, zvýšení příjmu ovoce a zeleniny či luštěnin. Omezeno je doslazování a používání soli. O konkrétní dietě u pacientů rozhoduje zdravotnický personál.

Zavedení nové diety bylo pro nutriční terapeutky velmi náročné, bylo nutné sestavit dlouhodobý jídelníček, propočítat nutriční hodnoty a ve spolupráci s kuchaři bylo nutné všechna jídla odzkoušet.

Dieta byla zavedena 1. března 2021 pro pacienty, kvůli pozitivnímu ohlasu na tuto dietu mezi zaměstnanci bylo rozhodnuto o jejím nabídnutí také pracovníkům nemocnice. To se podařilo od června roku 2021 a od té doby počty objednaných 3FIT diet neustále rostou a jsou na předních příčkách objednávaných jídel. V nabídce této diety mohou zaměstnanci například najít pečeného lososa sypaného semínky s glazovanou mrkví, hráškem, kukuřicí a vařeným bramborem, nebo kroupoto s kapustou, šmakounem a parmazánem či kuřecí zaviček plněný mozzarellou, sušenými rajčaty a bazalkou podávaný s jasmínovou rýží.

Cíle Stravovacího odboru FN HK

Cílem stravovacího odboru je zajišťovat pro pacienty i zaměstnance vyváženou nabídku kvalitních jídel. Je jasné, že v náročném nemocničním provozu je také velmi důležitá rychlost, se kterou je možné zajistit výdej jídla, ačkoliv je to v podmínkách panujících v kuchyni (především během letních měsíců velké horko) mimořádně náročné. Víme, že

lékaři, sestry i další personál se potřebují co nejdříve vrátit ke své práci a není nic horšího než dlouho čekat v „nekončném“ frontě. Ze zkušeností vyplývá, že se fronty nárazově tvoří, když je zařazeno některé v populárních jídel, které si objednává velký počet strážníků. Ve FN HK to je například svíčková na smetaně s naším houskovým knedlíkem.

Stravovací odbor FN HK při své práci dbá na to, aby byl místem, kde se skutečně „vaří“ a nejedná se pouze o místo, kde se smaží a ohřívají předem připravené polotovary. Pro Vaši představu připravují zaměstnanci vlastní knedlíky, koláče či dokonce bulky na hamburgery.

I při zajištění kvalitní stravy, rychlého výdeje a změnách v používaných talířích zajišťující lepší prezentaci jídla není možné opomíjet prostředí, ve kterém jídlo zaměstnanci nemocnice konzumují. Interiér personálního restaurantu již pomalu přestává odpovídat požadavkům moderní gastronomie, pokračují přípravy rekonstrukce tohoto prostoru, která je plánována na rok 2023. Stravovací odbor FN HK věří, že to bude další krok, který povede ke zvýšení spokojenosti všech strážníků.

*Daniel Matyáš
vedoucí Stravovacího odboru FN HK
foto Reprocentrum FN HK*

Koncepce zdravotnictví Královéhradeckého kraje pro rok 2021–2025

I. výchozí principy a strategické priority kraje

Koncepce zdravotnictví Královéhradeckého kraje („KHK“) pro r. 2021–2025 („Koncepce“) a její příloha Analýza zdravotnictví České republiky a Královéhradeckého kraje pro období 2021–2025 („Analýza“) byly vytvořeny v letech 2018–2021 podle zadání Rady KHK. Konečné znění Koncepce bylo schváleno Zastupitelstvem KHK v květnu 2021 a je spolu s Analýzou v plném znění k dispozici na webových stránkách KHK, viz QR kód.

Koncepce s přílohou reprezentuje rozsáhlý materiál o stovkách stran a grafů a tento článek je pokusem o stručné seznámení s celým komplexem krajského zdravotnictví a jeho potřebami. Volně na něj bude navazovat druhá část, popisující získávání dat a zkušenosti se stavem informací potřebných pro řízení krajského zdravotnictví.

Na Koncepci se podílela i řada pracovníků FN HK a LF HK a prezentace v časopisu SCAN má přispět mj. i ke zdůraznění role FN HK v kraji, která má mezi svými pacienty z KHK okolo 40 % hospitalizovaných z mimohradeckých okresů kraje. Pro vedoucí pracovníky FN HK je proto přehled o zdravotnickém dění v celém spádu nemocnice nezbytný a pro jednotlivá klinická pracoviště jsou klíčové i osobní kontakty s partnery v kraji, protože perfektní fungování uvnitř FN HK musí být podpořeno i dobrou spoluprací s jeho zdravotnickým okolím, která ke spokojenosti pacientů a dobré pověsti každé kliniky patří.

Základní pojety

Kraje jsou podobně jako MZ ČR v určitém střetu zájmů ve své roli koordinátora krajského zdravotnictví a současně správce či vlastníka zdravotnických zařízení. Při tvorbě aktuální Koncepce bylo snahou změnit vnímání KHK z pohledu „zdravotnictví organizované a provozované krajem“ na pohled „zdravotnický systém, fungující v kraji“, a to přes-

Principy a metodika tvorby Koncepce

to, že legislativa krajům pro řízení celého zdravotnického segmentu, kromě možností poskytování finančních podpor a řady správních povinností, další razantnější nástroje nedává.

Kraj je však politicky silný element a má šanci připravovat vhodnou půdu pro vstřícnou spolupráci všech zdravotnických subjektů a podílet se tak na uspokojování potřeb občanů v oblastech základní i vysoce náročné léčby. Kraj na to ovšem musí mít vedle politické síly i dobrou vůli respektovat ostatní poskytovatele péče, včetně soukromých, a hledat pozitivní řešení pro všechny. Nemůže to samozřejmě narušovat roli kraje jako dobrého správce svých nemocnic a léčeben, ale neměla by to být jeho role prioritní.

Výběr strategických priorit

Tvorbě Koncepce předcházela řada analýz zdravotnictví v KHK. Zdrojem byla vedle statistických dat i řešerše li-

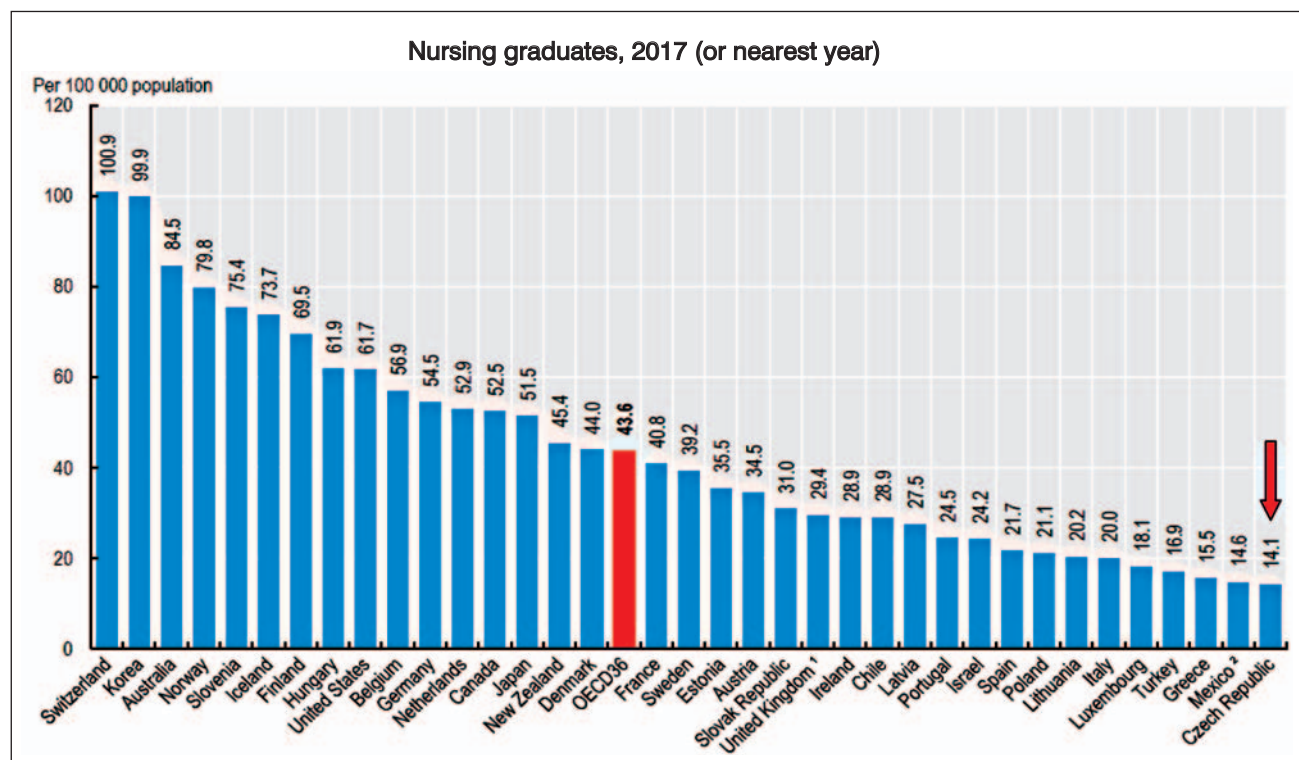
teratury, a velkou váhu mělo i systematické projednávání stavu krajského zdravotnictví se zástupci velkého množství medicínských oborů, segmentů poskytovatelů zdravotních služeb a sociální sféry, představitelů České lékařské komory a zástupců zdravotních pojišťoven. Vždy byli přítomni pracovníci odboru zdravotnictví a případně i odboru sociálních věcí KÚ KHK a zároveň byla snaha, aby mezi zúčastněnými byli také příslušní zástupci ambulantní i lůžkové sféry, FN HK a Zdravotnického holdingu („ZH KHK“). Část problémů pacientů byla čerpána ze stížnostní agendy a průzkumů kraje, a část z nich byla tlumočena prostřednictvím účastníků diskuzí.

Celý analytický materiál byl soustředěn do osmi kapitol a v jejich SWOT analýzách byly hledány klíčové problémy a možnosti jejich řešení. Z toho bylo vytvořeno jedenáct rozvojových strategických bodů, které mají nejlepší šance přispět ke zlepšování zdravotních služeb pro občany a usnadnit řízení systému. Výběr priorit je obšírně zdůvodněn ve vlastní Koncepci a zde je prostor jen pro stručné glossování některých z nich. Číslování priorit slouží pro orientaci a časové řešení bude určováno vedením kraje a jednotlivými implementačními plány, které součástí Koncepce nejsou.

V Analýze je uveden podstatně větší výčet problémů, ale je nutno přiznat, že pokud mají být priority opravdu strategickými, nemohou zdaleka pokrýt vše. Vážné aktuální problémy musí řešit orgány kraje operativně, hledat řešení běžných problémů na nižších úrovních systému nebo u jednotlivých poskytovatelů péče, a pro priority vytvořit zvláštní rozpočet.

Obr. 1. Průměr počtu absolventek sesterského studia na 100 000 obyvatel je v OECD 43,6. ČR je s průměrným počtem absolventek 14,1 na posledním místě, dokonce ještě za Tureckem, Řeckem a Mexikem. Vysoké počty z nám blízkých zemí mají Slovinsko a Maďarsko a spolehlivým mementem může být i Slovenská republika, která je na tom dvakrát lépe než my. Přitom je zde personální nomenklatura podobná jako v ČR, takže se není třeba obávat metodických chyb.

Zdroj: *Health at a Glance 2019*, <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/4dd50c09-en.pdf?expires=1599649482&id=id&accname=guest&checksum=78F179056DC1FE3B28C68EC94EA7C871>.

Priority rozvoje zdravotnictví KHK v r. 2021–2025

1. Vytvoření dohody Zdravotnického holdingu Královéhradeckého kraje a.s. a Fakultní nemocnice Hradec Králové o jednotném systému specializačního vzdělávání lékařů v rámci kraje a podpora dalších opatření pro zlepšení personální situace zdravotních sester.

Nedostatek a přetížení personálu je v posledních letech největším problémem zdravotnictví ČR. Dominuje u sester (obr. 1) a zjevná krize již vypukla i u praktických lékařů pro děti a dorost („PLDD“), v dětské psychiatrii a v řadě dalších klinických oborů, kde byla situace hraniční již před úderem epidemie. Stále panuje nespokojenost s postgraduálním vzděláváním a nástup absolventů do nemocnic v KHK je přes existenci Lékařské fakulty v kraji nejnižší v ČR. Musí být hledány alternativy k současnému modelu, ale je jasné, že bez inovace a bez masivní finanční podpory atestačního vzdělávání lékařů se krajské zdravotnictví neobejde.

2. Posílení celého komplexu zdravotní péče v oblasti následné lůžkové péče, dlouhodobé péče a v oblasti péče sociální.

Současný stav nemocničního lůžkového fondu v KHK je nevyrovnaný. Počet akutních lůžek je oproti ČR nadprů-

měrný, v oblasti následné a dlouhodobé péče je naopak podprůměrný (obr. 2). Ze všech akutních nemocnic přicházejí zprávy o obtížném propouštění pacientů, kteří již akutní péči nepotřebují, a to vede k prodloužení doby pobytu, která je v KHK ze všech krajů nejdelší.

Úzce s tím souvisí i potřeba paliativní medicíny a geriatric, rehabilitace dlouhodobých pacientů a zvýšení počtu zdravotních sester v sociálních zařízeních, včetně posílení platbě z veřejného zdravotního pojištění na tyto oblasti.

3. Vytvoření dalších minimálně 30 akutních lůžek pro obor psychiatrie v rámci Zdravotnického holdingu Královéhradeckého kraje a.s. („ZH KHK“) a podpora dalších kroků pro posílení vládní reformy psychiatrické péče v oblasti zdravotní i sociální.

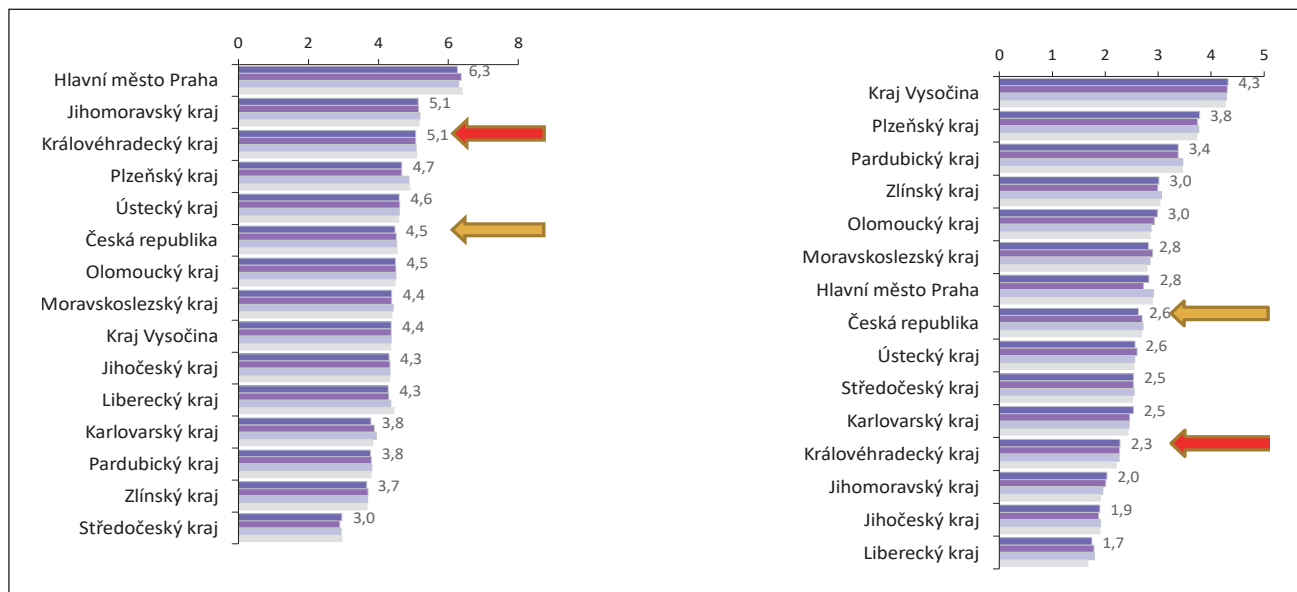
V kraji je potřeba posílit akutní hospitalizace. Dostupnost této péče by měla odstranit dramatické situace při akutních příjmech, které jsou tč. možné jen na Psychiatrické klinice ve FN HK a v psychiatrických léčebnách mimo kraj (obr. 3).

4. Posílení primárních služeb, zejména v oblasti praktického lékařství pro děti a dorost, praktického lékařství pro dospělé a posilování zdravého způsobu života.

V kraji se již objevily závažné výpadky na Náchodsku a Broumovsku v oblasti PLDD. V oblasti dospělých je potřeba podpora pro Domácí zdravotní péči i pro služby sociálního charakteru, které mohou pomoci udržet pacienty co nejdéle nezávisle na bytové péči. Koncepce podporuje prevenci jak na úrovni PL, tak ve spolupráci se zdravotními

Obr. 2. Počet lůžek akutní péče (vlevo) a následné/dlouhodobé péče (vpravo) na 100 000 obyvatel v krajích. Roky 2015–2018 (tmavomodré sloupce r. 2018). V KHK je počet akutní lůžek nadprůměrný, počet následných/dlouhodobých lůžek podprůměrný. Zajímavé je srovnání s Pardubickým krajem.

Zdroj: ÚZIS ČR (Národní registr hrazených zdravotních služeb)

pojišťovnamí tam, kde je dnes riziko nedokonalého pokrytí screeningových programů.

5. *Udržení dostatečné rezervní kapacity v Královéhradeckém kraji v oblasti porodnické a neo-natologické péče a její důsledné monitorování.*

V KHK se v posledních letech periodicky objevovala nedostatečná rezervní kapacita pro porodnickou péči a počet porodů ve FN HK během několika let vzrostl

tak, že se ocitl na hranici kapacity. Jakákoliv insuficience porodnické péče vyvolává neklid u občanů a ostré útoky politiků na zdravotnictví, nicméně situace v kraji se aktuálně zklidnila.

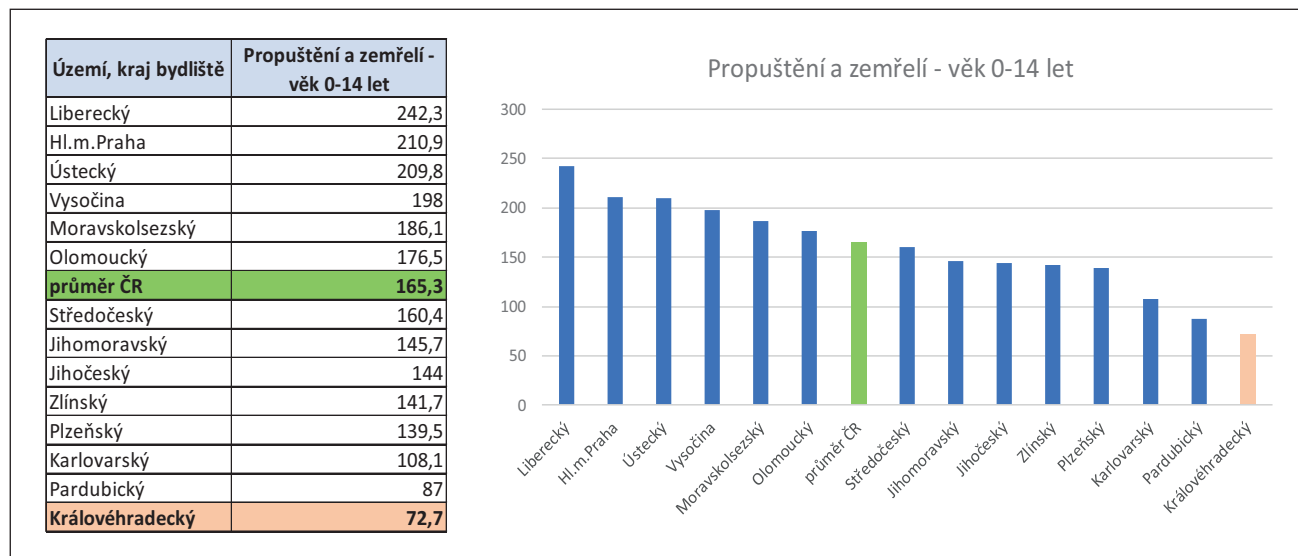
6. *Zajištění konformity rozvojových plánů Královéhradeckého kraje, Zdravotnického holdingu Královéhradeckého kraje a.s. a dalších zdravotnických zařízení v majetku kraje s plány Ministerstva zdravotnictví České republiky, a to*

Jedna z nemocnic Zdravotnického holdingu KHK a.s. – Nemocnice Náchod

Obř. 3. Počet všech psychiatrických hospitalizací dětí z KHK ve věku 0–14 let na 100 000 dětí příslušné populace. Menší část hospitalizací zajiřtjuje dětské oddělení Neurologické kliniky FN HK, ale i tak je dostupnost péče v tomto případě výrazně nejhorřší v ČR.

Zdroj: Psychiatrická péče. ÚZIS 2019 Zdravotnická statistika. Praha: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2019

zejména s vládním dokumentem *Strategický rámec rozvoje péče o zdraví v ČR do roku 2030*.

7. Posílení připravenosti na další případné epidemické vlny COVID–19.

8. Přehodnocení stávající alokace finančních zdrojů Královéhradeckého kraje pro zdravotnictví ve prospěch rozvojových bodů *Koncepce a postupný útlum provozních dotací pro zdravotnická zařízení poskytující akutní lůžkovou péči*.

Ekonomická analýza doložila výjimečně vysoké provozní dotace akutním nemocnicím ZH KHK z rozpočtu KHK, které jsou druhé nejvyšší v ČR. Měly by být cíleně použité pro posilování počtu sester a lékařů.

9. Výhledová projektová příprava dodatečných investic

a dořešení problémů interního oddělení v Oblastní nemocnici Náchod a.s

Tato preference se týká ZH KHK. Po dlouhých odkladech a investičních problémech v nemocnici Náchod je zde dokončená velkorysá miliardová investice do renovace a rozšíření hlavního areálu nemocnice, ale k přesunu interny do hlavního areálu, o kterém se mluvilo již před padesáti lety, zatím nedošlo.

10. Posílení koordinace zdravotní péče v Královéhradeckém kraji.

11. Posílení informatiky a analytických možností na půdě odboru zdravotnictví Krajského úřadu Královéhradeckého kraje.

Leoř Heger, Lukáš Hartwich a Jana Hynková
přípravný tým *Koncepce*, odbor zdravotnictví,
Krajský úřad KHK

Pamětní medaile Univerzity Karlovy

Vědecká rada UK ve čtvrtek 16. prosince na svém posledním zasedání roku 2021 ocenila jedenáct významných osobností Univerzity Karlovy, které významně přispívají k jejímu rozvoji a jejichž život je s Univerzitou Karlovou významně spojen. Pamětní medaile předal rektor Tomáš Zima.

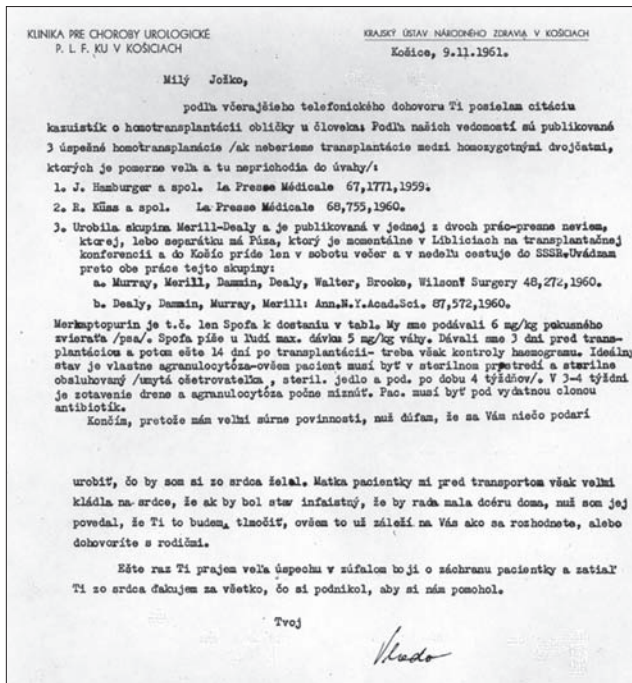
Stříbrnou pamětní medaili obdržel **prof. MUDr. Jaroslav Malý, CSc.** z LF HK za významné celoživotní dílo v oboru vnitřního lékařství a dlouholetou vědeckou a pedagogickou činnost na Univerzitě Karlově. Profesor Malý vystudoval všeobecné lékařství na Lékařské Fakultě UK v Hradci Králové a od atestace působí na II. interní klinice FN HK, kde byl v letech 2001–2012 přednostou. Významně se podílel na budování moderního onkologického centra

ve FN HK. V letech 2002 až 2014 byl proděkanem pro výuku a dosud je členem kolegia děkana a vědecké rady LF HK. V současné době je lékařským náměstkem FN HK a zaměstnancem katedry interních oborů LF HK. Jeho odborná a vědecká aktivita byla zaměřena na problematiku hemostázy a destičkových funkcí. V letech 2005–2012 se zaměřil na problematiku akutní plicní embolie a žilní trombózy. Je autorem řady odborných publikací a spoluautorem učebnice vnitřního lékařství.

60. výročí první transplantace ledviny v Československu

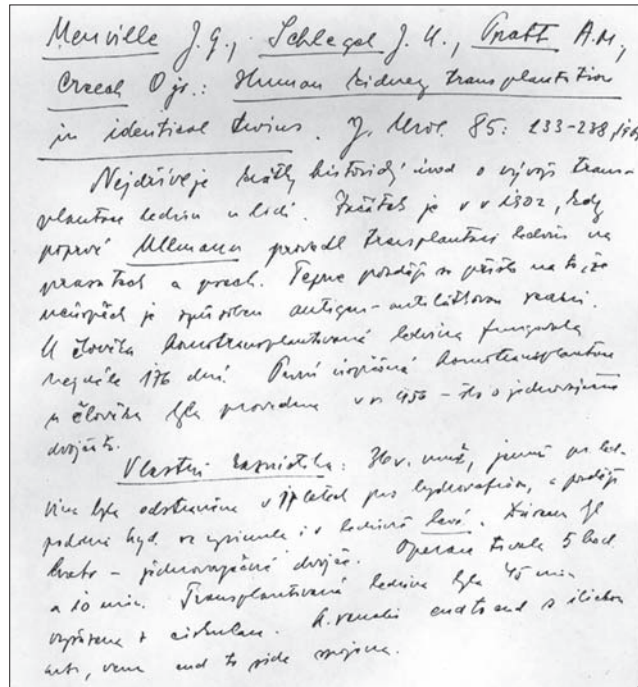
Úvod

V roce 2021 uplynulo 60 let od provedení první transplantace ledviny v tehdejší Československu a celém tzv. východním bloku. Bohužel se připravovaný seminář v den výročí transplantace nemohl uskutečnit pro pandemii COVID-19. To však neznamená, že výročí bylo zapomenuto. Krátký pohled do minulosti v době, kdy žádný z přímých účastníků již nežije, a mimo písemných dokumentů jako jsou chorobopis a korespondence kolem historie transplantace, a to vše doplněno vzpomínkami z vyprávění účastníků, je pro královéhradeckou nemocnici neoddiskutovatelný důkaz o kvalitě tohoto zdravotnického zařízení.

Příprava transplantace 1 – Korespondence mezi prof. Švábem a prof. Drahovským

Historická první transplantace ledviny se v Hradci Králové uskutečnila v období největšího nástupu transplantologie. První úspěšná transplantace na světě byla provedena 23. prosince 1954 v Bostonu, USA a to mezi 23letými jednovaječnými dvojčaty. V té době již byla známa imunologická problematika transplantologie. Hledaly se způsoby, jak tento problém řešit u pacientů, kteří neměli šanci získat imunologicky příznivou shodu. K ovlivnění odvržení cizorodé tkáně se začalo používat celotělové ozáření a 6-merkaptopurin. Po transplantaci ledvin se začaly provádět i další orgánové transplantace, a to transplantace jater v roce 1963 (Thomas Starzl, Denver, USA), roku 1966 pankreas (Richard Lillehei, Minneapolis, USA), transplantace srdce v roce 1967 (Christiaan Barnard, Kapské město, JAR) a plic 1963 (James Hardy, Mississippi, USA). Přestože československý transplantáční program začal první úspěšnou transplantací

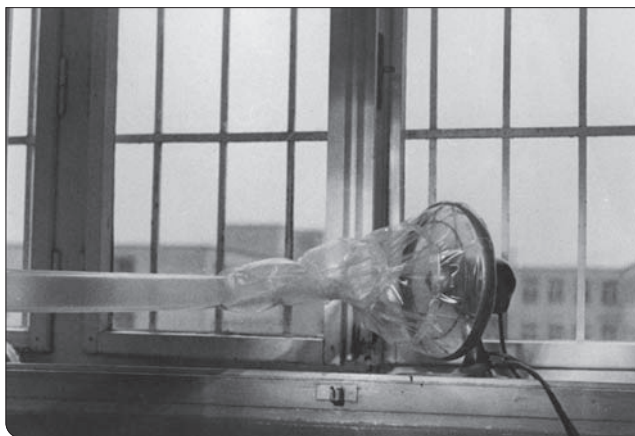

Příprava transplantace 2 – Kopie připravené práce Merrilla

u Karla Pavlíka až 21. 3. 1966, byla první ojedinelá transplantace provedena v Hradci Králové dne 29. 11. 1961.

Hradecká nemocnice v tomto období procházela změnami. Od roku 1951 do roku 1958 byla Vojenskou nemocnicí při Vojenské lékařské akademii a urologie byla klinikou. V říjnu 1958 byla Lékařská akademie změněna zpět v Lékařskou fakultu UK, Urologická klinika se stala opět součástí Chirurgické kliniky. Již v té době byly v nemocnici připravovány podmínky pro možnost provedení transplantace ledviny. Od roku 1957 disponovala nemocnice dialyzačním přístrojem a od roku 1958 i druhým. Rozvíjela se experimentální urologická operativa. Autotransplantace ledviny u psa byly zde prováděny jako experiment od roku 1953. Využíval se technika resekcce ledvin v experimentu, studoval se vliv ischemie na funkci ledviny. Tým zabývající se problematikou tvořili chirurgové, urologové, nefrologové, internisté, radiologové. Experimenty byly prezentovány na setkáních a pro odbornou veřejnost známé. Toto byl i jeden z důvodů, proč se prof. Drahovský, přednosta Urologické kliniky v Košicích, obrátil na svého přítele, budoucího přednostu Urologické kliniky, prof. Josefa Švába o pomoc při řešení akutní anurie u pacientky po revizi pravé ledviny pro litiázu, kdy tato operace byla ukončena nefrektomií s následnou anurií. Druhým důvodem byl fakt, že možnost hemodialýzy byla v té době jen v Hradci Králové a v Praze.

Myšlenka na uskutečnění transplantace ledviny nebyla myšlenkou, která se zrodila v souvislosti s nutností uskutečnit první transplantaci, jak je někdy uváděno. Založena byla

Větrák – Čerstvý vzduch byl přiváděn do stanu větrákem

na možnosti provádět hemodialýzy ve FN v Hradci Králové, jak bylo publikováno v denním tisku v září 1958, a na zkušenostech s urologickými experimenty na ledvinách u psů a při autotransplantaci u psů. Problematika imunologie transplantací byla pečlivě vnímána. Před skutečnou transplantací byla imunosuprese konzultována profesorem Švábem přímo s profesorem René Kúsem z Urologické kliniky v Paříži, který stál u prvních úspěšných transplantací ledvin v Evropě, a ten doporučil celotělové ozáření.

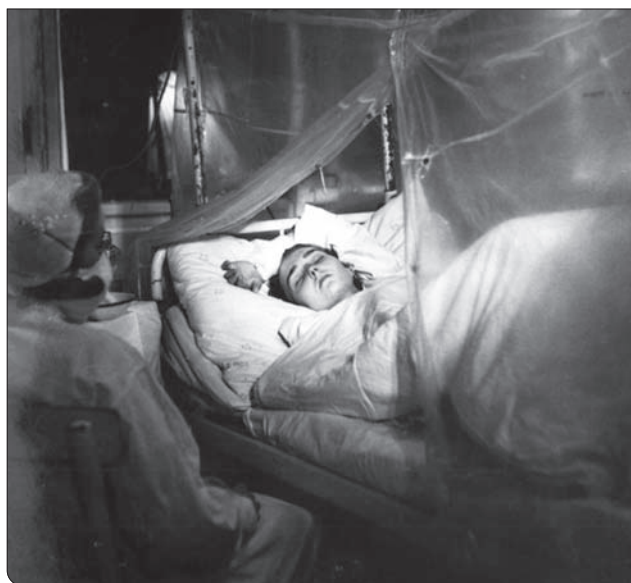
Technika transplantace byla v té době již všeobecně přijata a neliší se od dnešního postupu. Říká se jí Pařížská technika pro její první použití v Paříži v prosinci 1952 při pokusu o záchranu života u mladého chlapce po traumatu vlastní a jediné ledviny. Dárce byla maminka. Pacient zemřel na akutní rejekční epizodu, kterou se nezdařilo ovlivnit kortikoidy a která se objevila 21. den po transplantaci.

Příběh první transplantace

Pacientka Alžběta Martonová byla letecky převezena z Košic do FN v Hradci Králové k provedení hemodialýzy a došetření etiologie anurie a k eventuální transplantaci ledviny. V Hradci se formoval tým pod vedením přednosta Interní kliniky – profesora Řehoře. Ten kolem sebe shromáždil mladé kolegy, z nichž se problematice renální insuficience věnovali budoucí profesori Erben, Groh a Chrobák. V oblasti chirurgie byla situace obdobná, tým vedl přednosta Chirurgické kliniky prof. Jaroslav Procházka, žák profesora Jana Bedrny. Ten byl velký milovník urologie, učil urologii mladé kolegy, známá a dosud citovaná je jeho monografie Dětská urologie. To dalo základ k edukaci několika mladých chirurgů, kteří se v roce 1962 staly týmem nově ustanovené Urologické kliniky FN HK, kdy je třeba jmenovat budoucí profesory Josefa Švába (přednostu kliniky), Pavla Navrátila, Hvězdoslava Stefana, a dále docenta Čestmíra Pokorného a primáře Zbyňka Jeřábka. Především tyto dvě skupiny stály před úkolem realizace transplantace ledviny. Nelze však v tomto týmu opomenout profesora Jana Baštického, který vypočítával a provedl celotělové ozáření příjemkyně a profesora Rudolfa Klenu, zakladatele první tkáňové banky v ČSR, který měl na starosti chlazení ledviny a perfuzi.

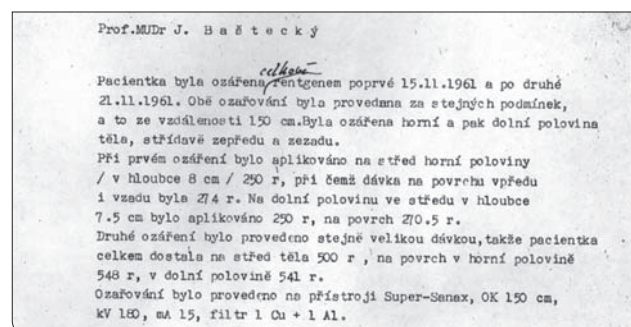
Alžbětě, 16leté dívce, byla 7. 11. 1961 provedena explorace levé (a již jediné) ledviny. Ukázalo se, že ledvina je tvořena jen afunkčním vakem, a tím byla vysvětlena anurie. Řešením stavu se náhle stala transplantace. Dalším krokem

bylo rozhodnout, kde vzít ledvinu. Tehdejší zkušenosti i konzultace s prof. Kúsem jednoznačně doporučovaly matku nebo bratra pacientky. Primárně byl navržen bratr pacientky, který souhlasil. Na klinice byla vytvořena transplantáční jednotka ze dvou místností. V předšíní této jednotky bylo umyvadlo a galoše pro každého návštěvníka. Při vstupu do jednotky se každý musel chovat jako na aseptickém sále. V první místnosti byl hemodialyzátor, další umyvadlo, souprava sterilních bubnů, sterilizátor nástrojů a jídla. Sterilní bubny obsahovaly sterilní prádlo, do něhož se musel každý převléknout. Ve vlastním pokoji nemocné byla postel s váhou. Postel byla zahalena v igelitovém stanu („life island“) a přívod čerstvého vzduchu byl zajištěn větrákem. U nemocné byla stále jedna ošetřovatelka.

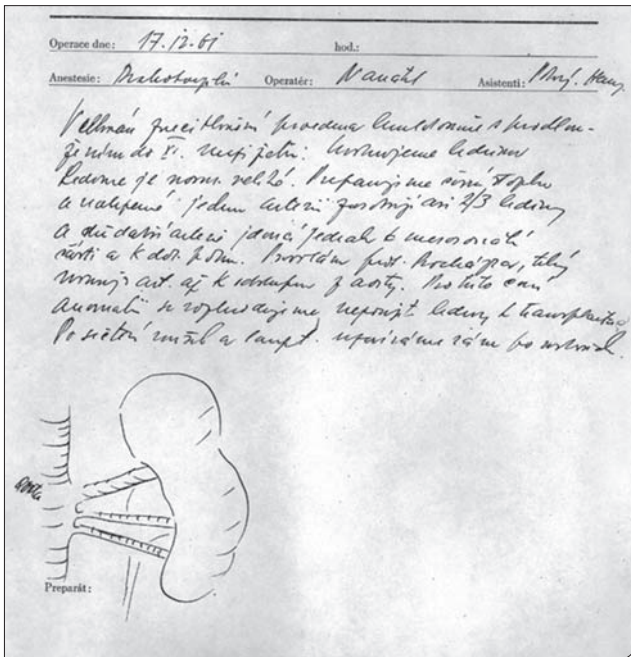

Noc – U nemocné byla stálá služba

Plánováno byla využití celotělového ozáření a podání 6-merkaptopurinu. Ten byl k dispozici jen v tabletách a pacientka ho nesnášela. Bylo tedy přistoupeno jen k samotnému celotělovému ozáření. První pokus transplantace byl proveden 23.11.1961. Bylo operováno paralelně na dvou operačních sálech, cílem bylo přenést ledvinu co nejrychleji. Nepřepokládala se anomálie vybrané ledviny k transplantaci, tým připravující transplantaci připravil pole k transplantaci. Paralelně se prováděla explorace levé ledviny bratra Alžběty Pavola, který byl o 8 roků starší. Jak se ukázalo jeho levá ledvina měla celkem 3 tepny a byla k transplantaci nevhodná. Operace se ukončila a ještě týž den byla přijata matka Alžběty Barbora, které v té době bylo 52 let.

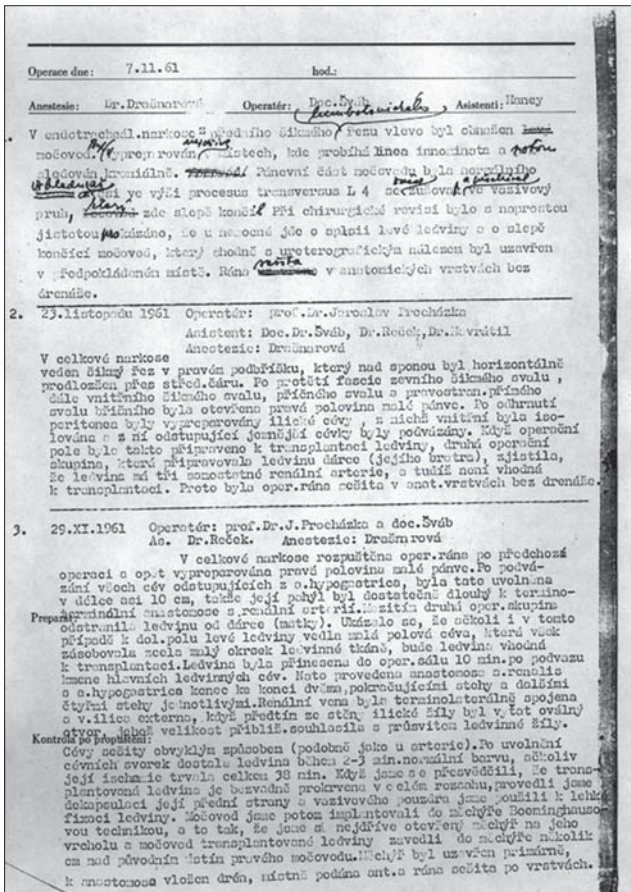

Imunosuprese – Výpočet celkové dávky ozáření

Operace bratra – Operační protokol explorační levé ledviny bratra Alžběty

Druhý pokus se uskutečnil 29. 11. 1961, tentokrát úspěšně. Ledvina od matky byla odebrána a uskutečněna transplantace, s délkou chladnou ischemie 38 minut. Ledvina se ihned dobře prokrvila a začala močit. V dalších dnech se denní diuréza pohybovala mezi 150–250 ml/hodinu. Stav se začal komplikovat 9. pooperační den, kdy nemocná dostala tep-

Operační protokol – Operační protokol transplantace ledviny

lotu. V dalších dnech se objevil septický stav se zimnicemi, rozvinuly se příznaky nemoci z ozáření. Objevily se sužice, petechie na kůži a meléna. 16. pooperační den nemocná zemřela pod obrazem sepse při nemoci z ozáření. Etiologicky byl jako zdroj prokázána endogenní bakterie E. coli.

Historické závěry

Na základě pitvy, kdy nebylo v místě transplantovaného orgánu zjištěno nic abnormální (anastomózy byly dobře průchodné a zhojeny), byly zkušenosti shrnuty profesorem Švábem takto:

- Technický problém transplantace byl zvládnut dokonale
- Rovněž zachování sterility při ošetření nemocné bylo velmi dobré, protože bakteriologické kontroly zcela jednoznačně prokázaly, že pod clonou antibiotik se podařilo úplně zabránit kontaminaci organismu exogenními zdroji. Prudká colibacilární sepse vznikla pomnožením endogenních mikrobů.

40. výročí 1. transplantace ledviny. Účastníci dostávají historicky první čestná členství České transplantační společnosti (zleva prof. MUDr. Rudolf Klen, DrSc., prof. MUDr. Pavel Navrátil, CSc., MUDr. Hana Drahekoupilová, prof. MUDr. Josef Erben, DrSc. a prof. MUDr. Jaroslav Procházka, DrSc.)

- Úkoly spojené s transplantací jsou tak náročné, že transplantace je možno provádět jen ve speciálních ústavech vybavených kádrově, materiálně a prostorově.

Hodnocení hematologů (prof. Chrobák) a radiologů (prof. Baštecký) bylo shrnuto do dvou bodů:

- Pansomatickým ozářením organismu rentgenem se podařilo odstranit první fázi imunologické reakce, tak že ledvina se přihojila a celkem uspokojivě fungovala.
- Vyvinula se však nemoc z ozáření, která natolik zभावila organismus obranné schopnosti, že pomnožením mikrobů střevní flory vznikla sepse, proti níž jsme byli terapeuticky bezmocní.

Z hlediska historického pohledu na tuto první transplantaci ledviny v ČSR je možno říci, že příprava týmu na výkon a samotný výkon byly zcela na nejvyšší úrovni tehdejšího vědeckého poznání. Oslabení imunity příjemkyně se přičítalo dvojímu ozáření doporučenému před prvním pokusem o transplantaci a druhým výkonem o 6 dní déle.

MUDr. Pavel Navrátil, FEBU
MUDr. Pavel Navrátil, CSc.

Nový Akademický senát LF HK

Na konci roku 2021 proběhly volby do akademické části a studentské části Akademického senátu LF UK v Hradci Králové. Funkční období členů senátu je tříleté pro akademické pracovníky a dvouleté pro studenty.

Voleb do **akademické části** se v prvním kole zúčastnilo celkem 208 voličů z řad členů akademické obce (akademičtí pracovníci) Lékařské fakulty v Hradci Králové, tj. 44,3 % z celkového počtu oprávněných voličů.

Voleb ve druhém kole se zúčastnilo celkem 201 voličů z řad členů akademické obce (akademičtí pracovníci) Lékařské fakulty v Hradci Králové, tj. 42,8 % z celkového počtu oprávněných voličů.

Za členy byli zvoleni:

1. Koblížek Vladimír doc. MUDr. Ph.D.
2. Žák Pavel prof. MUDr. Ph.D.
3. Kučera Otto doc. MUDr. Ph.D.
4. Mičuda Stanislav prof. MUDr. Ph.D.
5. Krejssek Jan prof. RNDr. CSc.
6. Kacerovský Marian prof. MUDr. Ph.D.
7. Kremláček Jan prof. Ing. Ph.D.
8. Solař Miroslav doc. MUDr. Ph.D.
9. Havel Eduard MUDr. Ph.D.
9. Radocha Jakub doc. MUDr. Ph.D.
11. Chrobok Viktor prof. MUDr. CSc., Ph.D.
11. Soukup Tomáš MUDr. Ph.D.
13. Tachecí Ilja doc. MUDr. Ph.D.
14. Brodák Miloš prof. MUDr. Ph.D.
15. Borská Lenka prof. MUDr. Ph.D.
16. Vošmik Milan doc. MUDr. Ph.D.
17. Kašparová Petra MUDr. Ph.D.
18. Šponer Pavel prof. MUDr. Ph.D.
19. Bureš Jan prof. MUDr. CSc.
19. Gabalec Filip doc. MUDr. Ph.D.
21. Rejtarová Olga MUDr. Ph.D.
22. Suchánek Jakub doc. MUDr. Ph.D.
22. Vojáček Jan prof. MUDr. Ph.D.
24. Fiala Zdeněk prof. Ing. CSc.

K 31. 1. 2022 se vzdal členství v AS LF UK v Hradci Králové prof. MUDr. Jan Bureš, CSc. v souvislosti s ukončením pracovního poměru na naší fakultě. Na jeho místo do AS nastoupil další v pořadí prof. MUDr. Jiří Páral, Ph.D.

Voleb do AS LF HK se zúčastnilo celkem 242 voličů

z řad studentů studijního programu **Všeobecné lékařství**, členů akademické obce Lékařské fakulty v Hradci Králové, tj. 24 % z celkového počtu oprávněných voličů (1009).

Za členy byli zvoleni:

1. Kvarda Marek	4. ročník
2. Lux Kristián	6. ročník
3. Kučera Jakub	4. ročník
4. Kučera Matěj	4. ročník
5. Libusová Kateřina	4. ročník
6. Trmal Vojtěch	4. ročník

Voleb do AS LF HK se zúčastnilo celkem 44 voličů z řad studentů studijního programu

Zubní lékařství, členů akademické obce Lékařské fakulty v Hradci Králové, tj. 26,5 % z celkového počtu oprávněných voličů (166).

Za členky byly zvoleny:

Hendrychová Eliška	1. ročník
Motyčková Natálie	3. ročník

Voleb do AS LF HK se zúčastnilo celkem 138 voličů z řad studentů studijního programu **General Medicine and Dentistry**, členů akademické obce Lékařské fakulty v Hradci Králové, tj. 34,2 % z celkového počtu oprávněných voličů (403).

Za členy byli zvoleni:

De Araújo Jadon Silvestre	4. ročník
Kouvelas Alexandros	4. ročník

Voleb do AS LF HK se zúčastnili celkem 3 voliči z řad studentů **doktorského studijního programu**, členů akademické obce Lékařské fakulty v Hradci Králové, tj. 1,5 % z celkového počtu oprávněných voličů (204).

Za člena byl zvolen:

Duška Jan, MUDr. DSP	Stomatologie 1. ročník

Voleb do AS LF HK se zúčastnilo celkem 24 voličů z řad studentů **bakalářského studijního programu**, členů akademické obce Lékařské fakulty v Hradci Králové, tj. 27,6 % z celkového počtu oprávněných voličů (87).

Za členku byla zvolena:

Staňová Tereza	1. ročník

Členové nově zvoleného senátu se sešli na schůzi AS LF UK v Hradci Králové 7. 2. 2022. V souladu s jednáním řádem na tomto zasedání zvolili předsednictvo, předsedu a místopředsedu AS LF UK v Hradci Králové:

Předseda Krejssek Jan, prof. RNDr. CSc.

Místopředseda: Kacerovský Marian, prof. MUDr. Ph.D.

Členové: Kučera Otto, doc. MUDr. Ph.D.

Lux Kristián

Trmal Vojtěch

Akademický senát Lékařské fakulty v Hradci Králové je samosprávným zastupitelským orgánem Lékařské fakulty v Hradci Králové. Zásadním způsobem určuje fungování fakulty. Nově zvolený senát čeká řada závažných úkolů a bude muset provést některá zásadní rozhodnutí.

Na jaře roku 2022 budou členové senátu volit děkana LF UK v Hradci Králové.

Vrcholí příprava projektu dostavby Kampusu LF UK

a FaF UK v Hradci Králové, označovaná jako MEPHARED 2. Jeho realizace podstatně zlepší podmínky pro výuku i vědeckou práci na naší fakultě. Realizace však nesmí vést k nepřiměřenému dlouhodobému finančnímu zatížení naší fakulty, které by omezilo nebo zabránilo rozvoji lidských zdrojů školy. Podle Vnitrouniverzitní dohody o společném postupu k dobudování Kampusu Univerzity Karlovy v Hradci Králové v rámci programu MEPHARED 2, která byla podepsána 17. 1. 2022, se na spolufinancování bude 50 % podílet Univerzita Karlova, 25 % Lékařská fakulta UK v Hradci Králové a 25 % Farmaceutická fakulta UK v Hradci Králové. Na svém prvním zasedání AS LF UK v Hradci Králové označil plnění této dohody za podmínku nutnou pro realizaci tohoto projektu.

Z dlouhodobých diskusí mezi učiteli a studenty studijního programu Všeobecné lékařství vyplývá potřeba zásadní

změny kurikula tohoto studijního programu. Cílem by mělo být posílení odborných kompetencí absolventů Všeobecného lékařství, aby odpovídaly požadavkům současné lékařské praxe. O změně kurikula se na naší fakultě dlouhodobě pokoušíme. Konkrétní výstupy jsou však zatím velmi malé. V tomto funkčním období AS LF UK musí být dosažena shoda na zásadní změně kurikula Všeobecného lékařství a měly by být připraveny podklady pro akreditační řízení.

Naším cílem je zvýšit povědomí mezi studenty o činnosti Akademického senátu a zároveň tím přispět k jejich vyšší aktivitě a účasti ve volbách. Dalším významným cílem, který jsme pro toto funkční období AS LF UK určili, je vytvoření optimálního prostředí pro efektivnější a intenzivnější komunikaci mezi studenty a akademií.

*Prof. RNDr. Jan Krejsek, CSc.
Předseda AS LF HK*

Noví vedoucí pracovníci

Doc. MUDr. Petr Čelakovský, Ph.D.
zástupce přednosty pro LP, Klinika ORL FN HK

Docent Čelakovský se narodil 15. 9. 1966 v Plzni. Po studiu na lékařské fakultě nastoupil na ORL kliniku Fakultní nemocnice v Hradci Králové v roce 1992, kde dosud pracuje (nejprve ve funkci sekundárního lékaře, od roku 1996 ve funkci odborného asistenta, od roku 1998 jako zástupce přednosty kliniky pro vědu a výzkum a od roku 2022 jako zástupce pro LP). Atestace v oboru otorinolaryngologie absolvoval v letech 1995 a 1999 (1. a 2. stupeň). V roce 2001 obhájil disertační práci s následným udělením titulu Ph.D.

Pedagogickou činnost vykonává od roku 1996 na Lékařské fakultě v Hradci Králové, v r. 2016 byl na základě habilitačního řízení jmenován docentem pro obor otorinolaryngologie.

Svou odbornou a publikační činnost zaměřuje především na rinologii a onkologii hlavy a krku. Jako autor či spoluautor publikoval okolo 130 odborných prací, z toho 29 v periodících s IF. Je prvním autorem jedné monografie.

Prof. MUDr. Jiří Masopust, Ph.D.
přednosta kliniky, Psychiatrická klinika FN HK

Jiří Masopust se narodil 3. 7. 1973 v Turnově. S manželkou mají 18letou dceru a 16letého syna. Během studia na LF UK v Hradci Králové se zajímal o obor psychiatrie a docházel na místní Psychiatrickou kliniku, kam po ukončení studia nastoupil v roce 1999 jako sekundární lékař. Od roku 2002 navíc působil jako odborný asistent Katedry psychiatrie. Postupně vedl obě uzavřená oddělení kliniky i ambulanci a podílel se na založení poradny pro léčbu psychóz. Postgraduální studium ukončil v roce 2009, o čtyři roky později habilitoval v oboru psychiatrie a profesorem psychiatrie na UK byl jmenován v roce 2018. Od roku 2013 byl zástupcem přednosty pro výuku a výzkum na Psychiatrické klinice LF UK a FN v Hradci Králové.

Přechodně působil v poradně pro poruchy paměti na Neurologické klinice FN Hradec Králové. Jako výzkumník se v letech 2015–2018 podílel na projektech Národního ústavu duševního zdraví v Klecanech. Těžištěm odborného zájmu Jiřího Masopusta je komplexní léčba schizofrenie, sledování somatického zdraví (zejména kardiometabolického rizika) nemocných se závažnými duševními poruchami, psychofarmakologie a neuropsychiatrie. Je členem oborových rad DSP na několika univerzitách, oponentem dizertačních a habilitačních prací.

V letech 2017–2018 byl Jiří Masopust předsedou České neuropsychofarmakologické společnosti, v jejímž výboru pracuje dlouhodobě. Je členem redakční rady časopisu Česká a slovenská psychiatrie a recenzentem našich i zahraničních odborných časopisů. Publikoval v domácích i zahraničních periodikách, 36 prací v časopisech s IF, H-index 12, počet citací dle Wos 355. Za publikované výsledky získal několik prestižních ocenění (např. opakovaně Národní psychiatrická cena profesora Vladimíra Vondráčka, cena České neuropsychofarmakologické společnosti).

Cílem ve funkci přednosty Psychiatrické kliniky je rozvíjení pracoviště ve všech směrech (léčebně preventivní péče, věda a výzkum, výuka) v přirozeně stimulujícím a motivujícím prostředí s podmínkami pro kvalitní práci. Nezbytné je rozšíření mezioborové spolupráce uvnitř naší FN a LF HK, stejně jako sdílení společných výzkumných projektů s podobně zaměřenými pracovišti v ČR a zahraničí. Společně s týmem spolupracovníků se bude snažit o zvýšení vědeckého a publikačního potenciálu kliniky.

Bc. Petra Nováková
vrchní sestra, Oddělení ambulantních provozů FN HK

Narodila se 21. 3. 1972 v Ústí nad Orlicí. V roce 1986 začala studovat na Střední zdravotnické škole v Ústí nad Orlicí obor zdravotní sestra, který ukončila maturitní zkouškou v roce 1990.

Po rodičovské dovolené v roce 1993 nastou-

pila na lůžkové oddělení II. interní kliniky FN Hradec Králové. Od roku 1995 pracovala v revmatologické poradně II. Interní kliniky FN HK.

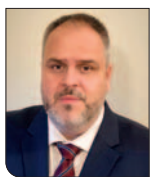
Pomaturitní specializační studium v oboru Ošetřovatelská péče o dospělé dokončila v roce 1999.

V lednu 2002 po rodičovské dovolené nastoupila na II. interní kliniku FN Hradec Králové na ambulanci jako staniční sestra. Po přestěhování II. interní kliniky na Pavilon interních oborů v roce 2004 byla jmenována staniční sestrou Oddělení ambulantních provozů FN Hradec Králové.

V roce 2016 ukončila bakalářský studijní program Ošetřovatelství státní zkouškou na Vysoké škole zdravotnictví a sociální práce sv. Alžběty v Příbrami. V roce 2020 úspěšně složila atestační zkoušku v oboru Organizace a řízení ve zdravotnictví. Spolupracuje s VOŠ a SZŠ Hradec Králové, vede praktickou výuku studentů, vypracovává oponentské posudky absolventských prací. Od ledna 2021 se podílí na koordinaci Očkovacího centra Covid FN HK.

Petra Nováková je vdaná, má dva syny a žije s rodinou v Hradci Králové.

Doc. MUDr. Ilja Tachecí, Ph.D.
přednosta kliniky, II. interní gastroenterologická
klinika FN HK

Ilja Tachecí (* 7. července 1975 v Chrudimi) je absolventem Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové (1993–1999). Na 2. interní klinice FN Hradec Králové pracoval nejprve jako sekundární lékař, od roku 2012 působil jako zástupce přednostky kliniky pro školství. Po atestaci I. stupně v oboru vnitřního lékařství (2002) se specializoval a v roce 2006 absolvoval nástavbovou atestaci v oboru gastroenterologie. Současně se již od počátku svého působení ve FN HK a na LF HK profiloval také vědecky, doktorské studium ukončil v roce 2010 obhajobou disertační práce na téma: Využití kapslové endoskopie v experimentální a klinické diagnostice enteropatie z nesteroidních antiflogistik. Habilitoval v roce 2018 (téma habilitační práce: Význam experimentální elektrogastrografie v preklinických studiích, habilitační přednáška: POEM – perorální endoskopická myotomie).

Ilja Tachecí se podílel a podílí na tvorbě moderních výukových materiálů v oblasti vnitřního lékařství i gastroenterologie, je spoluautorem projektu virtuálních kazuistik, podílí se na výuce na endoskopických simulátorech. Vedle pedagogické a klinické činnosti byl hlavním řešitelem či spoluřešitelem 7 grantů, včetně 3 grantů EU. Je autorem a spoluautorem 6 monografií, 101 vědeckých publikací v recenzovaných časopisech (57 z nich s impakt faktorem), počet citací dle WoS dosahuje 656 (h-index 14). Je spoluautorem národní učebnice gastroenterologie (Zavoral M. Mařátkova gastroenterologie, Karolinum, 2021, ISBN 978-80-246-5002-9) a evropského atlasu kapslové endoskopie (Keuchel M. Video Capsule Endoscopy – A Reference Guide and Atlas, Springer, 2014, ISBN 978-3-662-44061-2). V roce 2008 mu byla udělena cena ČGS ČLS JEP za nejlepší monografii (Tachecí I a kol.: Kapslová endoskopie, Hradec Králové,

Nukleus HK, 2008, ISBN 978-80-87009-45-1) a 1. cena České společnosti pro experimentální a klinickou farmakologii a toxikologii ČLS JEP za nejlepší práci v kategorii toxikologie.

Od roku 2010 je doc. Ilja Tachecí členem European Society of Gastrointestinal Endoscopy, v roce 2018 byl zvolen do výboru České gastroenterologické společnosti ČLS JEP, kde působí jako vědecký sekretář a od roku 2020 působí jako reprezentant české gastroenterologie v orgánech sdružení United European Gastroenterology. Z dalších aktivit je Ilja Tachecí členem atestační komise oboru gastroenterologie, členem oborové rady DSP: Vnitřní nemoci Lékařské fakulty UP v Olomouci a Lékařské fakulty v Hradci Králové, předseda rady Czech Gastroenterology Study Group, člen Redakční rady MEFANET, LF UK v Hradci Králové. Během své profesní dráhy absolvoval několik odborných stáží v zahraničí.

V centru odborného i vědeckého zájmu doc. Ilji Tachecího jsou především techniky invazivní gastrointestinální endoskopie (léčba časných karcinomů trávicí trubice, techniky perorální endoskopické myotomie), enteroskopie, experimentální endoskopie a využití umělé inteligence v endoskopii. Ilja Tachecí je ženatý, s manželkou Miroslavou mají 14letou dceru a 12letého syna. Patří mezi vášnivé podporovatele moravského vinařství, je fanouškem folklóru, divadla a krásné literatury, mezi jeho hlavní koníčky patří historie, politika a moderní technologie.

Bc. Šárka Vávrová
vrchní laborantka, Tkáňová ústředna FN HK

Šárka Vávrová začala v roce 1998 studovat na Střední zdravotnické škole a Vyšší zdravotnické škole v Hradci Králové čtyřletý maturitní obor Zdravotní laborant. Tuto střední školu ukončila úspěšně maturitní zkouškou v roce 2002. Hned po dokončení školy nastoupila jako laborantka do soukromé laboratoře MUDr. Boženy Višňovské na Poliklinice 1 v Hradci Králové, resp. od roku 2004 Vislab s.r.o. Zde bylo její pracovní náplní biochemické a hematologické zpracování vzorků a odběr krve.

V roce 2004 byla přijata na Univerzitu Karlovu v Praze, Farmaceutickou fakultu v Hradci Králové na studijní obor Zdravotnická bioanalytika – kombinovaná forma. Studium zakončila státní závěrečnou zkouškou a obhájením bakalářské práce v roce 2007. Po studiu se rozhodla pracovat ve Fakultní nemocnici v Hradci Králové. V lednu 2008 nastoupila na Ústav klinické biochemie a diagnostiky, kde pracovala na úseku rutinních analýz a na úseku výzkumu a výuky.

V letech 2011–2014 absolvovala v Národním centru ošetřovatelství a nelékařských oborů v Brně specializační vzdělávání v oboru Klinická biochemie, které zakončila atestační zkouškou. Od roku 2015 pracovala na ÚKBD na úseku molekulární biologie, kde od roku 2018 zastávala funkci zástupce úsekové laborantky. V říjnu 2021 se zúčastnila výběrového řízení na funkci vrchní laborantky na Tkáňové ústředně. Na tuto funkci nastoupila 1. 1. 2022.

Mezinárodní lékařská postgraduální konference

Vítězové 18. Mezinárodní lékařské postgraduální konference s předsedou odborné poroty, prof. M. Červinkou a děkanem LF HK, prof. J. Mandákem

Ve dnech 25.–26. 11. 2021 se ve Výukovém centru Lékařské fakulty UK v Hradci Králové konal 18. ročník Mezinárodní lékařské postgraduální konference „New Frontiers in the Research of Ph.D. Students“. Konference se konala pod záštitou rektora Univerzity Karlovy a většina finančních nákladů byla hrazena z grantu Univerzity Karlovy. Na tomto místě je třeba vyjádřit vedení Univerzity Karlovy poděkování za dlouhodobou podporu této aktivity.

Od začátku pořádání těchto konferencí v roce 1995 bylo našim cílem zkvalitnit vědecké dovednosti našich DSP studentů, k těm neodmyslitelně patří prezentace a obhajoba výsledků na mezinárodních konferencích. Při organizování konference v roce 2021 jsme se museli vyrovnat se všemi omezeními, které přináší pandemie COVID-19. Snažili jsme se ale udržet jedinečný formát konference. Tohoto ročníku konference se účastnilo 27 studentů DSP z 9 evropských zemí (ČR, Gruzie, Chorvatsko, Nizozemí, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Slovensko, Velká Británie). Studenti byli nominováni svými fakultami, obvykle jako vítězové fakulturních soutěží o nejlepší doktorandskou práci. Kromě přednášejících se konference zúčastnilo dalších 40 studentů z naší fakulty.

Úroveň prezentovaných prací posuzovala mezinárodní porota, která u každé práce hodnotila vědeckou úroveň práce, kvalitu příspěvku ve sborníku, způsob přednesu a schopnost

v diskusi obhájit své názory. Členy poroty byli významní vědci z Chorvatska, Maďarska, Rakouska, Nizozemí a České republiky. Jmenovitě:

Prof. Margarethe Geiger z Lékařské fakulty ve Vídni
 Prof. Boldizsar Czeh z Lékařské fakulty University Pécs
 Prof. Zdravko Lacković z Lékařské fakulty v Záhřebu
 Prof. Peter Soeters z Lékařské fakulty University Maastricht
 Prof. MUDr. Jan Harrer, CSc. z naší lékařské fakulty
 Předsedou komise byl autor tohoto příspěvku.

Přednášející a budoucí vítězka, studentka Markéta Racková z 2. lékařské fakulty UK

Členka odborné poroty prof. Margarethe Geiger

Na závěrečném společenském večeru děkan fakulty, prof. MUDr. Jiří Mandák, Ph.D. ocenil organizaci konference a práci odborné poroty. Především ale vyhlásil výsledky „soutěže“ tak, jak je navrhla mezinárodní vědecká porota.

Na **1. místě** se umístila **Markéta Racková** z 2. lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Praze s prací „*A Diagnostic Conundrum: Identification of a Casual Mutation in a Patient with Severe Neonatal-onset Bowel Disease*“.

2. místo získala **Merel R. Aberle** z Univerzity Maastricht v Nizozemí, s prací na téma: „*Muscle Wasting in Cachexia is Associated with Chemotherapy Sensitivity of Organoids Derived from Patients with Cancer of the Pancreatic Head*“.

3. místo obsadil **Gergely Szarka** z Univerzity Pécs v Maďarsku, s prací „*Electrical Coupling Shapes Light Evoked Retinal Ganglion Cell Population Code Response Transience*“.

Lze konstatovat, že cíle konference byly zcela naplněny. Konference umožnila setkání studentů DSP z celé Evropy a navázání pracovních i osobních kontaktů. Rovněž pomohla porovnat úroveň vědecké práce studentů zúčastněných fakult. Všem účastníkům konference přiblížila různé obory medicíny a v nich dosažené výsledky. V neposlední řadě měli účastníci konference příležitost vystoupit před širokým obecnstvem s výsledky své práce, obhájit je v anglickém jazyce a získat cennou zpětnou vazbu. Je potěšující, že i práce studentů českých lékařských fakult byly přijaty se zájmem. Konference tak přispěla k plnění Strategických cílů naší fakulty: Strategický cíl 1. 8. Zvyšování atraktivity doktorských studijních programů a jejich racionalizace včetně využívání prostředků institucionální podpory na univerzitní i fakultní úrovni a Strategický cíl 4. 7. Zvyšování kvality studia DSP a vytváření příznivých socioekonomických podmínek doktorandů.

Všechny práce, prezentované na konferenci, jsou zveřejněny ve sborníku (v tištěné podobě ISBN 978-80-907700-3-4). Sborník, výsledky konference i fotografie z průběhu akce jsou zveřejněny na webu fakulty. Na závěr chci poděkovat všem, kteří se podíleli na organizačním zabezpečení této konference. Ocenění si zaslouží především předsedové jednotlivých sekcí, kteří zvládli svoji roli velmi profesionálně. Poděkování patří také paní Petře Malé, které měla na starosti administrativní zajištění konference a zvládla to velmi dobře.

Prof. MUDr. RNDr. Miroslav Červinka. CSc.
předseda odborné poroty, hlavní řešitel projektu

Sbírka pro Tyačev

Studenti Lékařské fakulty v HK vytvořili skupinu dobrovolníků a zapojili se aktivně do charitativních aktivit – již 3. a 4. března uspořádali na Lékařské fakultě v Hradci Králové, studentských kolejích Na Kotli a Výukovém centru LF HK **sbírku na podporu Ukrajiny**.

Pomoc následně putovala přímo na Ukrajinu, odkud přišla také okamžitá reakce:

„Obrovská vděčnost všem našim českým, ukrajinským kamarádům, a každému velkému srdci v Hradci Králové a v Praze, kdo podpořil náš region! Vážíme si toho, a srdečně děkujeme za každou věc, která pomůže vojákům, maminkám, dětem, a všem, kdo tuto podporu teď potřebuje nejvíce! Děkujeme vážená paní Martina Bečková – Matylda Hulahopki Frutodela, která v spolupráci s oblastní charitou Rychnov nad Kněžnou, Asociace studentů medicíny, Lékařskou Fakultou v Hradci Králové, studentskou částí akademického senátu v Hradci Králové, IFMSA v

H.Králové pracovala spoustu dnů nad tím, aby se tato pomoc dostala do Tyačeva.“ (Victoria Hons pro Допомога захисникам України – Тячів)

26. ročník Vědecké konference lékařské fakulty a fakultní nemocnice ...a jak dál?

Také letos byla udržena původní tradice setkávání se řešitelů výzkumných projektů získaných vědeckými pracovníky fakulty a nemocnice v Hradci Králové se studenty, učiteli fakulty a dalšími pracovníky obou institucí. Druhým rokem měla hybridní formu účasti jak pro přednášející, tak pro její návštěvníky. Příčinou byla pokračující neutěšená hygienicko-epidemická situace, která již třetím rokem velmi negativně ovlivňuje nejen život v naší zemi a celém světě, ale také naši práci – léčení, výuku a výzkum. Vzhledem k tomu, že výsledky prezentovaných výzkumných projektů vycházejí z několika předchozích let, není vinou pandemie, že počet témat přednášek v programu konference stále významně klesá. Příčinou je dlouhodobý pokles zájmu o výzkumnou práci na fakultě i v nemocnici. Zájem o budování a zušlechťování nedílného pilíře akademického života obou institucí je, až na výjimky, na konci zájmu kolektivu akademiků. Dokládá to opakovaně nízký počet podaných výzkumných projektů a získaných grantových podpor v rámci obou institucí. Přes snahu vedení Fakultní nemocnice poskytovat všestrannou podporu institucionálním výzkumným projektům a vedení Lékařské fakulty alespoň udržovat zájem o granty, podporovanou vědu a výzkum jsou počty projektů podávaných do soutěže a přijatých k financování především u AZV MZD a GA UK v posledních letech velmi nízké. Současný zásah koronavirové infekce do našeho života tuto tristní situaci ještě potencuje. Mění se jistě nahlížení současné generace mediků na cíle jejich studií svým pragmatickým postojem k budoucí profesi lékaře a často i jejich učitelů, kde stále více dominuje materiální způsob života nad ideály výzkumu. Počet nadějných mladých lékařů a jejich vědecky opravdu úspěšně pracujících učitelů se vejde do počtu prstů na mých rukách. Máme zanedbatelné množství studentů magisterských studijních programů tzv. „pomvědu“, protože máme prostě málo jejich reálných a potenciálních nadšených školitelů a to, bohužel, především pro studenty doktorského studia.

Výše uvedené skutečnosti byly významnou příčinou toho, že do programu naší vědecké konference bylo možné letos zařadit jen čtyři přednášky (!) prezentující výsledky ukončených výzkumných projektů v r. 2021. Svůj vědecký výkon si stále udržuje Centrum biomedicínského výzkumu FN (dále CBV), ale fakultní pracoviště melou skoro na prázdko. Když se podíváme detailněji do programu konference, šlo o tři prezentace z CBV – Mgr. Nekvindová a kolektiv (omluvena pro nemoc), dr. Korábečný a Natálie Živná (junior projekt IGS) a jedinou reprezentantkou doktorandů byla dr. Denisa Pohanková z DSP Onkologie a radioterapie. Bohužel, takových studentů jako ona, která za čtyři roky absolvovala úspěšně studium, získala podporu u GA UK, obhájila disertační práci a ještě se stala maminkou, takových máme velmi, zatraceně velmi málo. Dovoluji si jí touto cestou ještě jednou pográtulovat a popřát trvalou energii pro práci lékařky výzkumnice. Podobnou osobností mezi mladými vědci je i dr. Háková, Ph.D. z Farmaceutické fakulty, nositelka jedné z dílčích cen v soutěži Česká hlava 2021 a také mladá maminka. Pozvali jsme ji k vystoupení na naší konferenci v rámci přátelských vztahů s Farmaceutickou fakultou a také proto, aby naší populaci doktorandů dodala inspiraci a síly k lepším výsledkům své práce. Ze stejných důvodů byli pozváni k vystoupení i dvě výrazné osobnosti naší současné medicíny a vědy: prof. Topinková z 1. lékařské fakulty zabývající se metabolickými aspekty kolemoperační péče o naši příjemně, ale složitě a významně stárnoucí populaci, a dále naše pozvání přijal imunolog prof. Hořejší z akademie věd, jeden z hlavních českých nositelů racionálního nahlížení na přístup k lavinovitě se šířící koronavirové infekci. Oběma velmi děkujeme za jejich příspěvky a přejeme jim v jejich pracovním snažení ještě mnoho úspěchů a štěstí v zápasu s administrativní a politickou rezistencí v naší zemi. Jejich příspěvky jsou dostupné na [moodle Lékařské fakulty](#).

Dovoluji si ještě poděkovat za úvodní a závěrečná slova na tomto setkání panu děkanovi, spectabilis, prof. Mandákoví a řediteli Fakultní nemocnice panu prof. Paličkoví, kteří se programu účastnili i jako pozorní posluchači. Vážím si jistě i studentů DSP a také jejich 14 školitelů ze 175, kterými naše DSP disponují. Výmluvné, že? Věřím, že všichni, kteří se osobně nebo *online* jednání konference zúčastnili (celkem 146), našli ve sděleních všech přednášejících inspiraci a poučení a chuť zabývat se odhalováním a zkoumáním tajů v lékařství a biomedicíně. Přeji si, aby se konečně propad výzkumné práce, reprezentované zde především objemem prezentovaných jejich výsledků v obou institucích, zastavil a co nejdříve došlo k jejímu restartu.

prof. MUDr. et RNDr. Milan Kaška, Ph.D.
proděkan

Klasifikace a kvantifikace poruch chůze

Věda a výzkum mají ve Fakultní nemocnici v Hradci Králové dlouhou tradici. Úzká vazba k Lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Hradci Králové navíc z nemocnice činí nemocnici výukovou, která zároveň rozvíjí základnu pro vědecký výzkum a rozvoj. Věda a výzkum jsou klíčové pro rozvoj medicínských oborů, přispívají k osobnímu rozvoji lékařů a v neposlední řadě přináší prospěch pacientům. Jeden z velmi zajímavých výzkumů zaměřený na klasifikaci a kvantifikaci poruch chůze probíhá na Neurologické klinice pod vedením doc. MUDr. Oldřicha Vyšaty, Ph.D.

Vzpřímená chůze je klíčovou adaptací ve vývoji člověka. Jde o vysoce organizovaný komplexní proces, který je závislý na integritě mozku, míchy, periferních nervů a lokomočního aparátu. Kvalita chůze odráží biologický věk a je prediktorem délky života. Poruchy chůze se vyskytují asi u třetiny lidí ve věku nad 60 let a u více než poloviny starších 80 let. Jsou také komplikacemi nejčastěji se vyskytujících neurologických onemocnění, jakými jsou cévní mozkové příhody, roztroušená skleróza, neurodegenerativní onemocnění, onemocnění periferních nervů a svalů a řady dalších neurologických a ortopedických chorob.

Donedávna byla chůze hodnocena hlavně klinickými škálami nebo kineziologickým rozbohem specialisty, přičemž kvantitativní analýza byla vyhrazena drahým laboratorním chůze. S rozvojem různých typů senzorů se kvantitativní analýza chůze přiblížila klinické praxi. Ve spolupráci s výzkumnou skupinou „Číslicové zpracování signálů a obrazů“ Ústavu počítačové a řídicí techniky Vysoké školy chemicko-technologické v Praze (UPŘT VŠCHT) byly od roku 2012 analyzovány poruchy chůze pomocí hlubkového senzoru Kinect I a později Kinect II. Nedostatkem obou zařízení byl omezený dosah (u Kinectu II 0,7 – 6 m) a špatný odhad polohy kloubů zakrytých končetin. První nedostatek měl být vyřešen sestrojením robotického vozítka, které sledovalo pacienta v konstantní vzdálenosti a snímalo ho pomocí Kinectu (obr. 1.).

Kinect však odhadoval polohy kloubů v prostoru na základě neuronové sítě naučené na hlubkových datech velkého množství různých situací. Bohužel pohyblivé pozadí k naučeným situacím nepatřilo. To mátl algoritmus vyhledávání polohy kloubů, proto bylo od tohoto přístupu opuštěno.

Další alternativou bylo modelování pohybu v kloubech pomocí pohybových čidel. Pohybové čidlo se skládá obvykle

z 3D akcelerometru, gyroskopického čidla a magnetometru. Při využití velkého množství synchronizovaných pohybových čidel (viz obr. 2) lze modelovat trajektorie pohybu v jednotlivých kloubech a analyzovat parametry chůze, podobně jako se to provádí v laboratorních chůze. Vhodnými metodami pro klasifikaci takových dat je využití metod mělkého učení po předchozí parametrizaci snímaných křivek. Porovnáním přesnosti klasifikace bylo zjištěno, že jeden dostatečně citlivý a vhodně umístěný pohybový senzor obsahuje podobnou informaci, kódovanou ale způsobem, který činí zpětnou rekonstrukci jednotlivých parametrů chůze velmi obtížnou. S využitím metod hlubokého učení lze ale dosáhnout podobné přesnosti klasifikace jako u 16 synchronizovaných čidel.

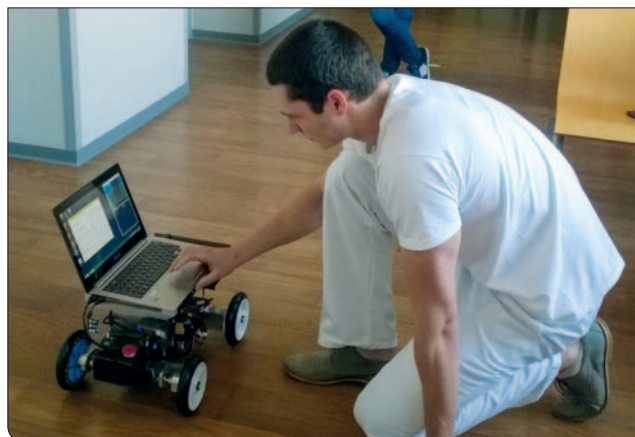

Obrázek 2: snímání parametrů chůze pomocí mobilního telefonu upevněného v pouzdře na pase a pomocí synchronizovaných pohybových čidel

Toto zjištění otevřelo cestu k vytvoření jednoduchého zařízení použitelného v praxi. Nejprve proběhl pokus o využití pohybových čidel mobilních telefonů (viz obr. 2).

Lokalizace čidel v pase je využívána v několika komerčních projektech. Jde však o umístění s nízkou přesností klasifikace poruch chůze, navíc poměrně těžký a špatně fixovaný mobilní telefon při chůzi osciluje vlastní frekvencí a přenášejí se na něj páskem pohybu břicha. Výrobci mobilních telefonů nepovolují využití jejich čidel ve zdravotnických aplikacích.

U komerčních pohybových čidel vybavených mikroprocesory byl problém s neochotou výrobců implementovat náš software, z toho vyústilo rozhodnutí vytvořit vlastní prototyp zařízení pro klasifikaci a kvantifikaci poruch chůze

Obrázek 1: robotické vozítko nesoucí Kinect

založeném na výsledcích našich předchozích studií. Levný a výkonný minipočítač Raspberry Pi 4b vybavený vlastním operačním systémem založeným na Linuxu a programovatelný mimo jiné v Pythonu, umožňuje i on-line zpracování dat z externích čidel, které lze využít pro on-line podporu rehabilitace poruch chůze. Tým doc. MUDr. Oldřicha Vyšaty věří, že díky nízké ceně a vysoké citlivosti moderních pohybových čidel se jim podaří vytvořit dostupné zařízení, které s dostatečnou přesností podpoří sledování efektu terapie případně progresi poruch chůze v klinické praxi.

Největší potenciál využití zařízení očekává výzkumný tým u pacientů s roztroušenou sklerózou (RS). Světově se odhaduje výskyt RS v roce 2020 u 2,8 milionů lidí a tato populace má stále rostoucí tendenci. Nejvyšší hustota výskytu onemocnění je ve vyspělých zemích – přibližně 2–3 násobný výskyt oproti rozvíjejícím se zemím, což může být i vlivem kvality dostupné diagnostiky. Z toho důvodu se považují tyto počty spíše za podhodnocené. Vezmeme-li v úvahu i mnohá další neurologická či pohybová onemocnění a skupinu seniorů, u kterých by zařízení našlo uplatnění v předvídání pravděpodobnosti pádu, je cílová skupina potenciálních uživatelů obrovská.

Cíloví potenciální uživatelé i zákazníci jsou tedy senioři, pacienti mnoha diagnóz a jejich rodiny a také ošetřující lékaři a zdravotnická zařízení.

V této fázi vývoje lze projektovat několik scénářů užití. Cílová meta je uvést řešení na trh jako zdravotnický diagnostický prostředek. Pro prvotní vstup na trh se jeví jako nejpraktičtější prodej v podobě nemedicínského zařízení pro včasné varování upozorňující např. seniory a jejich blízké přes mobilní telefon o rapidním zhoršení kvality chůze a vzrůstajícím riziku pádu.

Klíčovým krokem pro uvedení řešení do praxe je ochrana duševního vlastnictví, v našem případě byla podána patentová přihláška PV 2021–331, v plánu je i podání mezinárodní přihlášky. Řešení prošlo tzv. fází Proof of Concept (ověření realizovatelnosti a uplatnění na trhu) v základním rozsahu, předpokládá se další pokračování v podobě sestavení funkčního vzorku, současně se bude intenzivně hledat zájemce o licenci anebo o společný vývoj finálního řešení. Projekt je financován z projektu PERSONMED – Centrum rozvoje personalizované medicíny u věkem podmíněných chorob (CZ.02.1.01/0.0/0.0/17_048/0007441), tak z projektu GAMA TAČR – *Centrum transferu biomedicínských technologií – Proof of Concept 2 (TP1010034)*.

doc. MUDr. Oldřich Vyšata, Ph.D., Neurologická klinika

Doc. MUDr. Oldřich Vyšata, Ph.D. je lékařem Neurologické kliniky Fakultní nemocnice Hradec Králové a jeho hlavním profesním zájmem je uplatnění nových technologií v diagnostice a léčbě neurologických onemocnění. Doc. Vyšata je autorem & spoluautorem více než 120 publikací v prestižních mezinárodních časopisech.

Docent Vyšata se narodil 4. dubna 1960 v Lounech. Pregraduální studium všeobecného lékařství dokončil v roce

1985 na Lékařské fakultě Masarykovy univerzity v Brně (dříve Univerzita Jana Evangelisty Purkyně). Svoji kariéru zahájil jako vědecký pracovník katedry Neurologie a Psychiatrie Lékařské fakulty a Fakultní nemocnice v Hradci Králové. Od roku 1989 pracoval jako neurolog v nemocnici Litoměřice. V roce 1995 nastoupil na pozici vedoucího Laboratoře smyslové diagnostiky Železniční nemocnice Praha a současně jako vedoucí neurofyziologické laboratoře neurologického oddělení v Nemocnici Na Bulovce. Od roku 1996 pracoval jako asistent na Neurologické klinice Fakultní nemocnice Královské Vinohrady a jako vedoucí její neurofyziologické laboratoře. Současně v roce 2011 zahájil výuku studentů Katedry počítačové a řídicí techniky Vysoké školy Chemicko-technologické v Praze v oblasti počítačového zpracování biosignálů a modelování biologických systémů. Získal certifikáty v oblasti elektronystagmografie, elektromyografie, elektroencefalografie a evokovaných potenciálů.

Je individuálním členem Evropské Neurologické Akademie a IEEE (Institute of Electrical and Electronics Engineers). Věnuje se vedení postgraduálních studentů v oblasti neurologie a technické kybernetiky. V současné době spolupracuje na mezinárodním projektu hluboké mozkové stimulace pomocí modulované mikrovlnné radiace. Zároveň se podílí se na vývoji přístroje pro objektivní měření svalové síly a poměru rychlých a pomalých vláken v kosterním svalu a přístrojů pro podporu diagnostiky a rehabilitace poruch chůze.

Docent Vyšata se ve volném čase věnuje strojírenskému učení a turistice.

Vypsání veřejné soutěže AZV ČR

Vážení výzkumní pracovníci, dovolte, abychom Vás s blížícím se časem vypsání veřejné soutěže Agentury zdravotnického výzkumu ČR oslovili se žádostí o spolupráci při přípravě letošních projektů. Předpokládaný termín zveřejnění výzvy je v květnu, s obvyklou šestitýdenní lhůtou na odevzdání projektů. Vzhledem k časové náročnosti přípravy těchto projektů Vás žádáme o zahájení přípravy projektů již v tomto čase. Dovolujeme si Vás v této souvislosti také upozornit, že kompletní přihláška do soutěže musí bezpodmínečně zahrnovat mj. také již vydané stanovisko Etické komise FN HK, příp. i stanoviska místně příslušných EK, pokud je Váš projekt multicentrického charakteru. Navržené projekty projdou interním hodnocením Komise pro vědu a výzkum s cílem posílit kvalitu projektů a spolupráci uvnitř FN HK. Při plánování harmonogramu přípravy projektu předpokládejte také, že obdobný schvalovací proces probíhá i na spolupracujících pracovištích mimo FN HK a zjistěte si jejich interní termíny. Přípravu projektů, prosím, vždy konzultujte s pracovníky Oddělení podpory výzkumu: dora.truncova@fnhk.cz, jana.krejcarova@fnhk.cz, zdenka.hubackova@fnhk.cz. Děkujeme Vám předem za spolupráci a přejeeme hodně zdatu při přípravě Vašich výzkumných záměrů.

*Mgr. Dora Truncová
vedoucí Oddělení podpory výzkumu*

Nové monografie edice Medicína hlavy a krku

Historie ORL – 100 let Otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku

Nadregionální odborné setkání otorinolaryngologů Královéhradeckého a Pardubického regionu proběhlo 17. 2. 2022 v Hradci Králové, kde byly představeny dvě nové monografie edice Medicína hlavy a krku (obr. 1).

Obr. 1: Edice Medicína hlavy a krku, nakladatelství Tobiáš

Monografie **Historie ORL – 100 let** (obr. 2) mapuje v neobvyklém rozsahu historii a vývoj otorinolaryngologie v Českých zemích s velmi bohatou a často dosud nepublikovanou obrazovou dokumentací. Kniha je výsledkem usilovné práce hledání a stopování historických dat a obrazové dokumentace především MUDr. Ivana Kalivody, MBA, který dokázal objevit i neobjevitelná historická fakta. Je překvapující

Obr. 2: Historie ORL – 100 let, autoři a nakladatel dr. Topil

Obr. 3: Otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku, autoři a nakladatel dr. Topil

v jakém rozsahu a kvalitě se podařilo uspořádat všechna fakta o České otorinolaryngologické společnosti, zmapovat vznik a život jednotlivých oddělení. Cílem autorů bylo ukázat, jak vznikl náš krásný obor, jaká byla historie, ale poukázat i na ty, kteří otorinolaryngologii pěstovali a rozvíjeli. V textu jsou přehledně uvedeni i současní otorinolaryngologové pracující nejen na ORL klinikách a odděleních, ale i v ambulancích.

Kniha je koncipovaná geograficky, kdy jednotlivá pracoviště jsou rozdělena podle soudobého administrativního dělení krajů a okresů v České republice. Věříme, že bude vše přehledné a zajímavé i pro další generace, protože územní dělení bylo v minulosti nestálé. Součástí každé kapitoly jsou portréty a biografické informace o primářích a přednostech jednotlivých pracovišť, ale i jiných významných osobnostech, které se zasloužily o rozvoj a šíření dobrého jména otorinolaryngologie.

Druhou monografií je **celostátní učebnice Otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku** (obr. 3). Monografie je výsledkem několikaleté spolupráce většiny klinických ORL pracovišť České republiky, na které se podílelo více než 30 autorů a 25 spoluautorů. Autoři přehledným způsobem zpracovali klinickou anatomii, fyziologii, diagnostiku a obecné principy léčby v celém rozsahu otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku.

Kniha je rozdělena do několika základních částí: I. Sluchové a rovnovážné ústrojí, II. Dýchací cesty, III. Polykací cesty, IV. Krk, V. Vybrané kapitoly z dětské otorinolaryngologie, foniatrie a akutní stavy v otorinolaryngologii. Novinkou učebnice jsou části VI. Základní chirurgické postupy a VII. Novinky v otorinolaryngologii, které mají de-

monstrovat pokrok oboru v posledních letech. Část VIII. Latinsko-český slovníček Mezinárodní klasifikace nemocí a chirurgických výkonů doplňuje a dotváří celistvost monografie.

Důležité informace a poznatky jsou v textu zvýrazněny barevným pozadím (zvýrazněný text). Doplnující informace nebo údaje rozšiřující základní text jsou naopak zařazeny do textů ve formě petitu, který je pro snadnější orientaci rovněž odlišen. Na závěr každé kapitoly je umístěn stručný souhrn obsahující heslovitě základní informace z příslušné kapitoly.

Je zdůrazněn mezioborový přístup v diagnostice a léčbě onemocnění hlavy a krku, který je v současnosti nezbytností a jednoznačně slouží k prospěchu pacienta.

Na odborném setkání zazněly přednášky hlavních autorů obou monografií. V úvodní přednášce I. Kalivoda zábavnou formou ukázal, jakým způsobem pátral po dosud nepublikovaných historických faktech a obrazové dokumentaci ORL pracovišť a významných osobností české otorinolaryngologie. Následovaly přednášky hlavních autorů celostátní učebnice, kteří formou krátkých kazuistik představili jednotlivé kapitoly učebnice: rinologii – J. Plzák, faryngologii – P. Komínek, zduření na krku – P. Čelakovský, laryngologii – K. Zeleník, onemocnění slinných žláz – M. Zábrodský, vestibulologii – L. Školoudík, foniatrii – J. Dršata, akutní stavy v ORL – J. Vodička a otologii – V. Chrobok. Z konceptu kazuistických sdělení se vyjímal prezentace prof. Komínka, který představil svou roli editora obou monografií přehledem slangových výrazů, které jsou používány lékaři a zdravotními sestrami v běžné otolaryngologické praxi.

Vzácným hostem odborného setkání byl prof. MUDr. Jaroslav Fajstavr, DrSc., který předal prof. Chrobokovi obraz prof. MUDr. Jana Hybáška, DrSc., prvního přednosty

Obr. 4: Portrét prof. MUDr. Jana Hybáška, DrSc.; zleva prof. A. Pellant, dr. Sava Soucek, prof. V. Chrobok, prof. J. Fajstavr a dr. J. Růžička. Prof. Fajstavr (žák prof. J. Hybáška) doplnil předání obrazu s památným vyjádřením doc. MUDr. Antonína Semeráka, CSc. (žák prof. J. Hybáška) z roku 2001, kdy vložil obraz do rukou prof. Fajstavrovi: „Jardo vezu Ti putovní předmět. V budoucnu jeho vlastníkem může být pouze odchovanec a představitel brněnsko-hradecké školy. Jeho základními atributy musí být vysoká odbornost, organizační schopnost, neústupnost a tvrdošijnost v hájení pravdy. Ale především to musí být skutečný představitel pojmu homo sapiens: opravdu moudrý člověk, který musí umět pochopit a porozumět svým pacientům, a hlavně svým spolupracovníkům od kolegů lékařů přes sestry až třeba po uklízečky. Nestavět sám sebe na piedestal hodný vysoké až zbožné úcty.“

ORL kliniky v Hradci Králové, který přišel z ORL kliniky v Brně (obr. 4). Bohatá účast přednostů a primářů mnoha otolaryngologických pracovišť Čech i Moravy přispěla k vysoké úrovni odborné části (obr. 5).

prof. MUDr. Viktor Chrobok, CSc., Ph.D.

Obr. 5: Účastníci semináře

Propagační předměty Lékařské fakulty v HK a Univerzity Karlovy je možné zakoupit v budově fakulty v Šimkově ulici 870, v 1. poschodí u paní Radky Vlachové (děkanát – č. dveří 222).

Po – ČT 8.00 – 15.00 hodin (nejlépe po předchozí dohodě)

Kompletní nabídku propagačních předmětů včetně ceníku naleznete na webové stránce: <https://www.lfhk.cuni.cz/propagace/>

Semináře pedagogických dovedností

Lékařská fakulta v Hradci Králové zahájila **systematické školení pedagogických dovedností lékařů-učitelů v rámci celoživotního vzdělávání**.

Lékaři-učitelé vyučující klinické obory mají za sebou kompletní vzdělání oboru lékařství, ale jen malá část z nich prochází pedagogickou přípravou před zahájením vlastní výuky. Často se předpokládá, že lékař v univerzitní nemocnici bude i dobrý učitel.

Jedním z hlavních impulzů vzniku těchto seminářů byla skutečnost, že noví mladší kolegové na Porodnické a gynekologické klinice FN a LF, kteří byli zapojeni do výuky gynekologie a porodnictví, neprošli před zahájením vlastní výuky žádným odborným školením pedagogických dovedností. To jsem dlouhodobě považovala za nevýhodu. Proto jsme po dohodě s panem děkanem naší fakulty zorganizovali semináře pedagogických dovedností nejen pro lékaře PGK. Společné setkání lékařů-učitelů z jednotlivých klinik FN a LF v reprezentativních prostorách Na Hradě pod vedením zkušených lektorek **Ing. Karoliny Duschinské, Ph.D** a **PhDr. Radky High, Ph.D.** bylo přínosné. Nezanedbatelná je skutečnost, že pro lékaře bylo časově přijatelné a bez nutnosti dojíždět mimo Hradec Králové. Výuka klinických oborů lékařství má svá specifika, proto byly lektorky samozřejmě předem seznámeny se specifiky jednotlivých klinických oborů. Seminářů se zúčastnili lékaři-učitelé z Porodnické a gynekologické kliniky, Dětské kliniky, Oddělení dětské chirurgie a traumatologie, Klinik chirurgické, kardiochirurgické, urologické, ortopedické, neurochirurgické a otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku.

Semináře byly rozděleny na semináře-základní zaměřené především na vedení praktické výuky zejména pro začínající lékaře – učitele a semináře-pokročilé pro vedení a přípravu seminářů a přednášek. Byly zařazeny do CŽV a každý účastník obdržel certifikát o absolvování tohoto semináře.

Na podzim roku 2021 proběhly čtyři Semináře pedagogických dovedností pro lékaře-učitele chirurgických oborů a Dětské kliniky FN a LF. Jednalo se o jednodenní semináře, které se konaly ve Sloupovém sále a seminární místnosti Na Hradě.

Semináře pedagogických dovedností – základní

Dne 13. 9. a 11. 10.2021 proběhly Semináře pedagogických dovedností – základní – pro vedení praktické výuky v klinických oborech. Věnovaly se zejména pojetí vyučování a roli vysokoškolského učitele, efektivnímu vyučování na vysoké škole, zajišťování kvalitního prostředí pro učení, metodám motivace a aktivního učení, vyšším myšlenkovým operacím a hloubkovému učení.

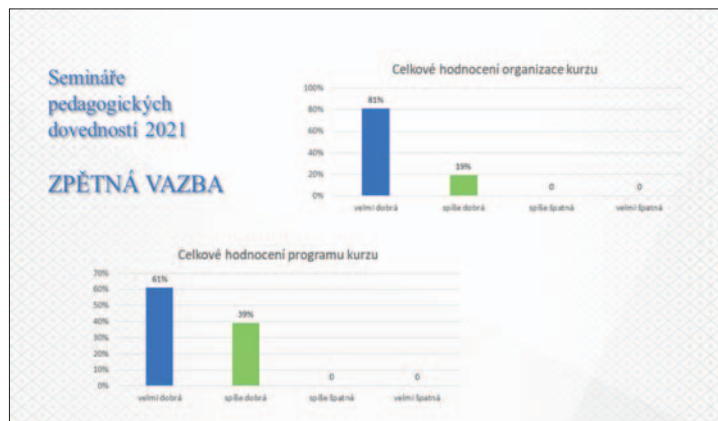
Semináře pedagogických dovedností – pokročilé

Tyto semináře proběhly ve dnech 7. 10. a 14. 10. 2021. Kromě přípravy efektivní přednášky a semináře, byly zaměřeny na zásady prezentace, typy interakce ve výuce, kognitivní náročnost výuky, způsoby aktivizace studujících, vedení efektivní diskuse, hloubkové učení, postojové a didaktické

možnosti podpory motivace studujících a formativní hodnocení na vysoké škole.

Zpětná vazba účastníků

Na závěr seminářů vyplnili všichni účastníci dotazník na zpětnou vazbu a zhodnocení seminářů. Celkovou organizaci a program kurzů hodnotili lékaři jako velmi dobrou výjimečně jako spíše dobrou (Graf 1,2).

Graf 1

Graf 2

Velmi důležité pro nás byly také odpovědi na otázku „Co si z kurzu odnáším?“ a zde je několik příkladů:

- rady, jak vést praktika, nový přístup k výuce
- řadu nových informací – co zlepšit a implementovat do výuky
- zamyšlení se nad nedostatky v mé výuce
- oceňuji kvalitu lektorek (které jsou příkladem, jak přednášet)
- kreativní řešení situací, jak nadchnout studenty
- různé přístupy k vedení výuky
- jak aktivovat a motivovat studenty
- jak vylepšit přednášky
- mnoho nových podnětů pro výuku studentů
- možnosti, jak výuku pojmut zajímavě
- zlepšení svého učení – zlepšit se jako učitel
- velké množství příkladů do praxe
- hlubší pohled na věc, způsoby komunikace
- důležitost zpětné vazby
- jak prezentovat negativní věci
- užitečné informace o struktuře výuky
- nový náhled – zkusím zařadit do výuky
- velmi užitečný přehled pedagogických metod a principů

V rámci otázky „Měl/a bych zájem o následující aktivitu“ bylo zastoupeno nejvíce prohloubení znalostí z proběhlého kurzu (stejně lektorky), hospitace lektorky v mé hodině s následným debriefingem, individuální nebo skupinové poradenství k výuce a sdílení dobrých zkušeností z výuky.

Semináře proběhly ve velmi příjemné atmosféře, splnily svůj hlavní cíl a ještě předčily očekávání v otevřených diskusích. Opakovaně probíhala velmi zajímavá výměna názorů a zkušeností z výuky jednotlivých oborů nad možnostmi i limity výukových metod v klinické praxi. Otevřely se i kontroverzní témata výuky jako nedostatek času na výuku a vědu ve FN, nepřipravení studenti na výuku, důležitost vstupních znalostí studentů. Nutnost nastavení jasných pravidel v koncepci výuky a jejich následné dodržování. Poučení se ze zahraničí, kde se jako neefektivnější výuka na vysokých školách ukazuje výuka po menších částech učiva s pravidelnou kontrolou znalostí. Překvapivá byla naprostá nejednotnost dělení fakultních a nemocničních úvazků u lékařů na jednotlivých klinikách FN a LF v souvislosti s tím, kdo vlastně má na klinických pracovištích učit.

Lékaři byli zapojeni do různých forem výuky pod vedením vynikajících, zkušených lektorek a zároveň zde měli dokonalý prostor pro zamyšlení se nad vlastní výukou. Diskutovalo se o nutnosti učit studenty přemýšlet a nejenom „učit se“ od prvního ročníku lékařství tak, aby ve vyšších ročnících dokázali analyzovat a pospojovat své znalosti a přemýšlet nad nimi. Lektorky dokonale poskytly možnost pedagogického a psychologického pohledu na výuku a studenty v příjemném prostředí reprezentačních prostor. Na hradech se zajištěným zázemím během semináře. To vše mohlo proběhnout pouze s plnou podporou Lékařské fakulty v Hradci Králové. Vedení Lékařské fakulty v Hradci Králové podporuje důležitost pedagogických dovedností lékařů-učitelů, proto přistoupilo k realizaci těchto seminářů se snahou proškolit i nadále co nejvíce lékařů-učitelů. V budoucnu by se pak měly pedagogické dovednosti stát součástí vzdělávání lékařů před zahájením vlastní výuky.

V dubnu 2022 se lektorky Ing. Karolina Duschinská, Ph.D. a PhDr. Radka High, Ph.D. zúčastní vybrané praktické výuky a seminářů na Katedře interních oborů a v první polovině června proběhnou pod jejich vedením další čtyři jednodenní semináře pro lékaře-učitele interních oborů a dalších klinických oborů.

Děkujeme všem účastníkům za aktivní zájem a diskusi k problematice výuky na naší fakultě. Poděkování patří i vedení jednotlivých klinik za možnost účasti lékařů-učitelů na seminářích pedagogických dovedností, které mohly takto úspěšně proběhnout, a těšíme se na setkání s lékaři z dalších klinických oborů v červnu 2022.

prof. MUDr. Jiří Mandák, Ph.D.
děkan
Lékařská fakulta v Hradci Králové
Univerzita Karlova

doc. MUDr. Iva Sedláková, Ph.D.
zástupce přednosty pro výuku
Porodnická a gynekologická klinika

Péče o zaměstnance FN HK

Up

Gallery Beta FKSP

Osobní zaměstnanecká on-line konta FKSP v roce 2022

Od roku 2018 mají zaměstnanci FN HK přístup do osobních kont FKSP prostřednictvím cafeterie Gallery Beta. Jsou to tedy již čtyři roky, kdy si mohou sami dle svých potřeb a preferencí hospodařit s částkou přidělenou na nákup benefitů. Tato částka se navíc každoročně zvedá spolu s tím, jak rostou platy zaměstnanců FN HK.

Pokud se podíváme do nedaleké minulosti, tak například v roce 2015 měli zaměstnanci možnost čerpat služby v celkové hodnotě pouhých 4 000 Kč za celý rok. V roce 2022 obdrželi částku více než trojnásobnou. **Příděl do osobních kont na letošek totiž činí již 13 200 Kč, tj. 1 100 Kč na každý jeden odpracovaný kalendářní měsíc.**

Zmíněnou částku mají zaměstnanci na svých on-line kontech ve formě bodů k dispozici již od 6. ledna 2022. Jeden bod má hodnotu jedné koruny české. Tyto body mají platnost až do konce roku 2023.

Někteří pracovníci mají na svých kontech ještě neutracený zůstatek z přídělu na rok 2021. Loňské body / Kč je nutné utratit do 31. 12. 2022. Následně dojde k jejich expiraci a navrácení zpět do Fondu kulturních a sociálních potřeb.

Příspěvek je poskytován každému zaměstnanci v pracovním poměru u FN HK s celkovým úvazkem 0,2 a vyšším. Netýká se zaměstnanců pracujících na základě uzavřených dohod (dohody o pracovní činnosti nebo dohody o provedení práce). Individuální příděl na osobní konto se krátí úměrně době trvání pracovního poměru v případech zahájení nebo ukončení pracovního poměru v průběhu kalendářního roku, a dále v době, kdy zaměstnanec není

Benefit 8 000 Kč pro zdravotníky i v roce 2022

Ministerstvo zdravotnictví ČR poskytlo v roce 2021 FN HK dotaci z Mimořádného dotačního programu pro poskytovatele lůžkové péče s cílem prevence negativních dopadů psychické a fyzické zátěže a obnovy psychických a fyzických sil pro pracovníky ve zdravotnictví v souvislosti s epidemií COVID-19. Ačkoli byl program původně vyhlášen pouze pro loňský rok, rozhodlo MZ ČR o jeho pokračování pro zaměstnance fakultních nemocnic i v letošním roce.

Pravidla čerpání dotace zůstávají stejná jako v uplynulém roce. Podrobně jsme o nich informovali ve SCANu číslo 3/2021. Nárok na příspěvek v letošním roce mají zdravotníci, kteří splňují podmínky a benefit v roce 2021 nestihli vyčerpat.

HUMOR LÉČÍ...

autor Lubomír Lichý
www.lichy-kresby.cz

v evidenčním stavu (rodičovská dovolená nebo neplacené volno).

Aktuální stav konta a termín expirace všech bodů zjistí zaměstnanec po přihlášení do svých osobních kont v cafeterii na adrese www.gallerybeta.cz rozkliknutím záložky **Počet bodů**.

Tito zaměstnanci si vyberou u dodavatele registrovaného v Národním registru poskytovatelů zdravotních služeb (<https://nrpzs.uzis.cz/>) službu se závazným termínem čerpání v roce 2022 a elektronicky zašlou oddělení péče o zaměstnance fakturu na adresu benefity@fnhk.cz. Zaměstnanec může odevzdat maximálně dvě faktury v součtu za 8 000 Kč za dvě různé služby od dvou dodavatelů. Faktury budou uhrazeny ke dni splatnosti po kontrole oprávněnosti čerpání. Teprve poté může zaměstnanec službu čerpat.

Veškeré potřebné informace naleznou zaměstnanci na intranetu, záložka **Služby zaměstnancům -> FKSP a benefity -> 8000 pro zdravotníky**. Případné dotazy rádi zodpovíme.

Ing. Vladimíra Svobodová
vedoucí oddělení péče o zaměstnance FN HK

Nová podoba intranetu FN HK a rozšíření personálních informací

Po několika letech fungování intranetu schválilo vedení FN HK revizi jeho stávající struktury a obsahové úpravy, které mají za cíl přispět ke zlepšení informovanosti, zpřehlednění a zjednodušení hledání požadovaného obsahu. Změny byly realizovány v prosinci 2021 a umožnily zásadní rozšíření především v oblasti personálních informací, které potřebují všichni zaměstnanci FN HK v průběhu celého pracovního procesu.

Z tohoto pohledu patří mezi zásadní změny vytvoření zcela nové záložky **Personalistika**, která obsahuje podložky **Pro nového zaměstnance**, **Pro vedoucího zaměstnance**, **Personální agenda**, **Mzdová agenda**, **Interní výběrová řízení**, **Vzdělávání**, **Oddělení péče o zaměstnance**, **Kolektivní smlouva** a **Šetření spokojenosti zaměstnanců**.

Některé záložky obsahují původní zaktualizovaný obsah, jiné jsou zcela nové a záměrem je tento personální obsah dále zlepšovat dle požadavků zaměstnanců.

Zásadní změny doznala původní záložka Kvalita a ošetřovatelství, která je přejmenována na **Kvalita a péče**, a nově sdružuje veškeré informace z oblasti řízení kvality, ošetřovatelství a zdravotnický personál.

Záložka Zdravotnické aplikace byla přejmenována na **Aplikace a žádanky**. Záložka nyní obsahuje veškeré aplikace a žádankové systémy, čili nástroje a programy pro objednávání, příp. nákup produktů a zboží, dále zpracování, získání či přenos informací, apod.

INTRANET FAKULTNÍ NEMOCNICE HRADEC KRÁLOVÉ		HELPDESK 4443		vše		kontakty	pracoviště	predpisy	aktuality
Provozní informace	Pracoviště	Služby zaměstnancům	Vnitřní předpisy	Formuláře	Věda a výzkum	Personalistika	Kvalita a péče	Aplikace a žádanky	
Aktuality	Klinická pracoviště	Stravování	Zůstává	Zůstává	Chci dělat vědu	Pro nového zaměstnance	Řízení kvality	Zdravotnické aplikace	
Oběžníky ředitele	Správa nemocnice	FKSP a benefity			Mám nápad	Pro vedoucího zaměstnance	Ošetřovatelství	Aplikace EISOD	
Informace lékárny	Klinická centra	Úbytování			Připravuji projekt	Personální agenda	Komunikace s pacienty	HelpDesk	
Regulační poplatky	Organizační schéma	Výhodné nabídky			Publikuji	Mzdová agenda	Dobrovolnický program	Žadankový systém FAMA+	
Chem. Látky	Pracoviště a objekty FN HK	Služby klinik			Informační zdroje	Interní výběrová řízení	ATB středisko	Žadankový systém Kancelářské potřeby	
BOZP	Mapa areálu	Dětská skupina Fanyška			Klinická hodnocení	Vzdělávání	Lékařské ozáření	MS Exchange OWA	
Požární ochrana		Dětské tábory			Etická komise	Oddělení péče o zaměstnance	Dočasná prac. nesch.	Správa identit - IDM	
IT - návody		Mateřské školy			Biobanka FN HK	Kolektivní smlouva	Materiály k DRG	Objednávkový portál Prádelna	
Odbory		Psychosoc. intervenční péče			Zadávací dokumentace	Šetření spokojenosti zam.	Koronavirus (COVID-19)		
Krizový štáb FN HK		Pomoc kuřákům s odvykáním			Na koho se můžu obrátit				
Výroční zprávy		Jízdní řád - Bohoušek							
Prodej nepotřeb. majetku		Prezentace a loga FN HK							
Mapa webu									

Jak z názvů podložek vyplývá, nový zaměstnanec tu najde potřebné informace o svém adaptačním procesu, vedoucí pracovník si naopak vyhledá důležité podklady k plánování, pracovním náplním a kompetencím, hodnocení svých podřízených a podobně. V dalších podložkách jsou rozpracované agendy všech oddělení Personálního úseku FN HK včetně kontaktů na jednotlivé pracovníky či vyhlášená interní výběrová řízení. Nechybí zde důležitá záložka **Vzdělávání**, která obsahuje informace o specializačním vzdělávání zaměstnanců, rezidenčních místech, akreditovaných oborech, povinných periodických školeních, dále nezbytné kontakty, legislativu i potřebné odkazy.

Pro rychlejší práci na intranetu je také důležité přidání samostatné ikony **Helpdesk** do horní části intranetu nad rozbalovací záložky a vložení interaktivní mapy webu pro snadnější orientaci. Výše uvedené změny, které jsou vyobrazeny v přiložené mapě webu, zrealizoval kolektiv Redakční rady pro internet a intranet na základě zkušeností z každodenní agendy a opakujících se dotazů zaměstnanců k funkčnosti a umístění informací. Jak první týdny provozu upgradovaného webu ukázaly, byly změny intranetu prospěšné.

Ing. Milena Huďská, Ph.D. a Ing. Vladimíra Svobodová
Personální úsek FN HK

Sociálně zdravotní a lékařská péče za první republiky

Část 1. Nemocenské pojištění

Zdravotnictví a lékařská péče po vzniku ČSR

Po vzniku samostatného Československa docházelo v oblasti zdravotnictví k postupnému zlepšování sociálních a hygienických podmínek obyvatel, rozvoji lékařské péče, objevovaly se nové trendy v diagnostice, zaváděly se nové léčebné metody a prostředky, díky tomu se prodlužovala délka života a snižoval se výskyt infekčních chorob. Sít zdravotnických zařízení tvořily soukromé ordinace, které zabezpečovaly ambulantní péči, nemocnice s lůžkovou péčí, sociálně zdravotní zařízení a soukromé léčebné ústavy. Úroveň lékařské péče řadila ČSR mezi přední státy Evropy.

Budova Nemocenské pojišťovny v Jeronýmově ulici v Hradci Králové, 1931, Sbíрка MVČ

Verejné zdravotnictví organizované a financované státem bylo ve čtyřech stupních vázáno na orgány státní správy. Na vrcholu systému stálo Ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné výchovy ustavené zákonem z 11. 11. 1918. Hlavním poradním orgánem ministerstva byla čtyřicetičlenná Státní zdravotní rada složená většinou z univerzitních profesorů a zástupců lékařských komor. Druhou a třetí instancí zdravotní správy byly orgány na úrovni zemí a okresů, respektive žup, jejichž struktura byla několikrát reorganizována. Při zemských politických správách byly zřízeny zemské zdravotní komise v čele se zemskými zdravotními referenty s poradními zdravotními radami, které byly ustaveny jen v českých zemích. Při okresních úřadech pracovali úřední okresní lékaři s obdobnými úkoly pro svůj region, jaké měli na vyšší úrovni zemští zdravotní referenti. Nejnižší složkou systému veřejného zdravotnictví byli úřední lékaři obecní (resp. městští) a obvodní, kteří se podle zákona o zestátnění zdravotní policie (z roku 1920, resp. 1922) dostali do služeb státu. Vlastní systém zdravotní péče měly i některé další resorty, zejména armáda, státní dráhy a pošta.

Interiér Nemocenské pojišťovny – hala v přízemí, 1931, Sbíрка MVČ

Nemocenské pojištění

Úrazové a nemocenské pojištění bylo v období první republiky součástí širšího systému sociálního pojištění spadajícího do resortu Ministerstva sociální péče. V roce 1919 po vydání příslušných předpisů zahrnuje povinné pojištění další významné kategorie pojištěnců. Zákon z roku 1924 prodloužil nárok na bezplatné ošetření i nemocenské dávky z půl roku na celý rok a upravil podmínky úhrady pojistného. Výše pojistného, o jehož placení se dělil zaměstnanec se zaměstnavatelem, se pohybovala mezi 5 až 6 % mzdy a byla rozdělena do deseti tříd. Pojištěnci a jejich rodinní příslušníci, na něž se pojištění také vztahovalo, měli při základním pojištění nárok na bezplatné ambulantní a nemocniční ošetření ve III. třídě a na nemocenské dávky, přibližně 60 % průměrné mzdy. Zavedeno bylo také nové označení

Interiér Nemocenské pojišťovny – rehabilitační pracoviště, 1931, Sbíрка MVČ

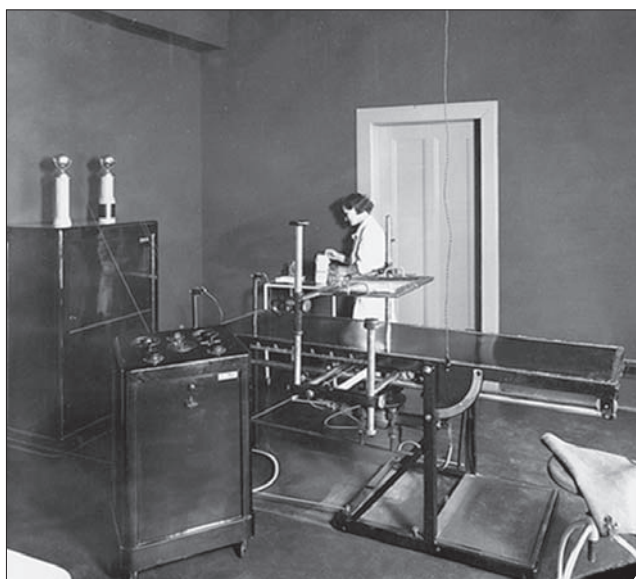

Interiér Nemocenské pojišťovny – gynekologická ordinace, 1931, Sběrka MVČ

Nemocenská pojišťovna místo původního Nemocenské pokladna. Zákon z roku 1925 zavedl nemocenské pojištění i pro veřejné (tj. státní) zaměstnance. Na jeho základě vznikly oddělené léčebné fondy veřejných (úředníci, četníci, učitelé atd.), poštovních a železničních zaměstnanců, kněžská nemocniční pokladna a pojišťovna zaměstnanců tabákových továren. Státní zaměstnanci měli nárok na II. třídu, za I. třídu se připlácelo. Organizační soustava nemocenského, ale i invalidního a starobního pojištění byla řízena Ústřední sociální pojišťovnou. Systém nemocenského pojištění v meziválečném Československu patřil v Evropě k nejlepším a výrazně ovlivnil sociální úroveň obyvatelstva.

Nemocenská pojišťovna v Hradci Králové

Původní Okresní nemocenská pokladna pro obvod Okresního soudu v Hradci Králové byla zřízena již v roce 1888. Svým pojištěncům zajišťovala nejen lékařské ošetření, léky, nemocenské dávky, ale také například ošetření v nemocnici, pomoc v mateřství nebo pohřebné. Vzhledem k postupnému rozšiřování, její součástí se stala Dělnická nemocenská pokladna v Kuklenách, převzala také i obvod Okresní nemocenské pokladny v Nechanicích. Proto bylo nezbytné získat novou odpovídající budovu.

Interiér Nemocenské pojišťovny – rentgen, 1931, Sběrka MVČ

Poliklinika I, Jeronýmova ulice, 2022

V roce 1926 byla vypsána soutěž na projekt nové budovy, zúčastnili se jí královéhradečtí architekti a stavitelé např. František Capoušek, Oldřich Liska nebo Jan a Václav Rejchlovi. První cenu získal návrh Františka Capouška, ofertní řízení na stavbu nové budovy získal stavitel Václav Jelínek z Hradce Králové. Nemocenská pojišťovna se koncem roku 1928 dočkala reprezentativní budovu v Jeronýmově ulici čp. 750, dnes sídlo Polikliniky I. Disponovala tak třípatrovým domem s jednoduchou fasádou členěnou nadokenní a střešní římsou. Unikátní fotografie z interiéru této instituce potvrzují moderní vybavení nejen administrativní části, ale především lékařských ordinací – ordinace revizního lékaře, pracoviště rentgenu, gynekologické ordinace nebo pracoviště fyzikální terapie. V roce 1931 byla otevřena zubní ambulance. V části budovy byly byty, které využíval nejen personál pojišťovny, ale také obyvatelé města nebo různé instituce. V roce 1933 přibyla k činnostem pojišťovny také agenda léčení nezaměstnaných. Přístavba budovy byla povolena ještě v roce 1938, za protektorátu zde byl umístěn diagnostický ústav Ústředního svazu nemocenských pojišťoven s odděleními pro choroby plicní, srdeční, zažívacího traktu a výměny látek a fyzikální léčby.

Fotografie interiéru královéhradecké Nemocenské pojišťovny ze Sběrky Muzea východních Čech v Hradci Králové jsou unikátním pramenem oblasti meziválečné lékařské péče o obyvatele města a okresu.

PhDr. Pavla Koritenská
Muzeum východních Čech v Hradci Králové

Použitá literatura:

Hlaváčková, Ludmila; Svobodný, Petr. *Dějiny lékařství v českých zemích*. Praha: Triton, 2004.

Koritenská, Pavla. *Velká vizita! Hradec Králové: MVČ*, 2017.

Benefiční studentský koncert Lékařské fakulty HK

Dne 22. 11. 2021 se uskutečnil premiérový benefiční koncert Lékařské fakulty HK. Akce proběhla v nádherných prostorách hradecké filharmonie. Na koncert přišlo přes 250 diváků – studentů, rodičů i učitelů, kteří si vychutnali večer plný klasické, jazzové i popové hudby. Mezi účinkujícími byli studenti, akademici i absolventi LF HK. Všichni s jedním společným záměrem, a to podpořit dobrou věc, která někomu může pomoci žít kvalitnější a plnohodnotnější život. Výtěžek z koncertu byl věnován malé Natálce s diagnózou dětské mozkové obrny. Také našim přáním je, aby jednou mohla Natálka sama chodit.

Jak koncert vznikl? Na začátku září dostal Marek nápad pozměnit tradiční podzimní studentský koncert a dát mu benefiční ráz! Přišel za mnou, zeptal se, jestli je to reálné z hudebního hlediska a já se této myšlenky hned chytl. Rázem

vznikl dvoučlenný realizační tým, kde každý z nás měl svoji agendu. Oslovili jsme Filharmonii Hradec Králové, jestli by o takový koncert měla zájem a vyšla by nám vstříc. To nakonec vyšlo. Filharmonie nám dala k dispozici vše, co jsme potřebovali, a to na profesionální úrovni. Poté nastal nábor mediků-hudebníků a zároveň i malý průzkum, kolik je na LF HK vlastně hudebně nadaných studentů. Ukázalo se, že jich nemáme vůbec málo a za to jsem moc rád. Studenti o participaci na koncertu projeví velký zájem a začalo se zkoušet. Čas nás hodně tlačil, zprvu to vypadalo naprosto nereálně, protože koncert se konal za necelých 6 týdnů. Udělala se dramaturgie, sehnaly noty a začalo se cvičit v hudební místnosti na kolejičkách Na Kotli. Všichni účinkující projeví enormní odhodlání, píli a iniciativu a za to jim velmi děkuji. Velká snaha všech nakonec přinesla úspěch akce, na kterou mám zatím velmi pozitivní ohlasy. Na koncertě se vybralo 20 560,- Kč a věřím, že peníze Natálce pomohou, jak nejlépe mohou.

Chtěl bych moc poděkovat všem, kteří se na benefičním koncertu podíleli. V první řadě chci poděkovat mému kamarádovi/kolegovi Markovi Kvardovi za tenhle nápad a za to, že se mnou celý koncert zorganizoval. Dále pak Filharmonii Hradec Králové, Lékařské fakultě HK a všem účinkujícím, kteří hráli s láskou pro dobrou věc. V neposlední řadě patří můj dík všem divákům, kteří přišli podpořit tuto akci, a věřím, že si užili koncert plný příjemné hudby a dobré nálady. Doufám, že tradice benefičních koncertů přetrvá a lidé se budou moct těšit na další a další.

*Filip Krejčí
hlavní organizátor, ASM*

Cesty města

Nová expozice Muzea východních Čech v Hradci Králové

Na sklonku roku 2021 zpřístupnilo Muzeum východních Čech v Hradci Králové ve výstavní budově na Eliščině nábřeží rozsáhlou expozici s názvem *Cesty města*. Tento monumentální výstavní počín je výsledkem více než čtyřleté práce muzejních pracovníků ve spolupráci s městem Hradec Králové.

Expozice zaujímá expoziční sály v obou patrech budovy a je členěna do tří témat, která na sebe chronologicky navazují – *K městu českých královen*; *K pevnosti*; *K Salonu republiky*. Každá část je ze scénografického a architektonického hlediska pojata originálně, skleněné vitríny jako návštěvníkům známý a dosud převládající mobiliář, tady nahradila inscenace kulis reflektujících historickou etapu města, jež reprezentují. Výstavní mobiliář pak je jejich integrální součástí.

Expoziční část *K městu českých královen* seznamuje návštěvníka s prvopočátky osídlení hradeckého návrší a příslušného regionu a vede jej až k vrcholu doby spojené s pobytem českých královen – k renesanci.

Novověkem se otevírá další téma expozice *V pevnosti* zahrnující období od třicetileté války až po 2. polovinu 19. století, kdy vrcholí tématem prusko-rakouské války 1866 a jejích následků pro pevnost Hradec Králové a její obyvatelstvo.

Ve třetím patře výstavní budovy je expozice *K Salonu re-*

publiky uvozena významným mezníkem pro Hradec, kterým se stalo bourání pevnosti na konci 19. století, a dále představuje přerod města v moderní metropoli. Návštěvník prochází okolo replik významných staveb nacházejících se v blízkosti muzea, což umocňuje jeho zážitek z prohlídky. Onen genius loci je velmi intenzivním fenoménem v celé expozici.

Prohlídka vrcholí obdobím první republiky s drobnými přesahy do roku 1945. V této části expozice se návštěvník dostává do kulis prvorepublikového náměstí. Náměstí plného obchodů s kavárnou a biografem. Jeho zážitek navíc umocní střídání dne a noci, jež se pravidelně v předem stanovených časových intervalech prolínají.

Po celý rok vám budeme jednotlivé části expozice představovat podrobněji a odhalovat zajímavosti spojené nejen s vystavenými předměty, ale také ze zákulisí příprav.

PhDr. Zdeňka Kulhavá
Muzeum východních Čech v Hradci Králové
Foto M. Beneš

Pohled do expozice *K městu českých královen*, 2021

Pohled do expozice *K pevnosti*, 2021

Pohled do první části expozice *K Salonu republiky*, 2021

Pohled do druhé části expozice *K Salonu republiky*, 2021

HRADEC KRÁLOVÉ VE FOTOGRAFIÍCH

Staré momentky

I v období první republiky si obyvatelé nebo návštěvníci Hradce Králové s oblibou pořizovali momentky – fotografie zachycují například návštěvu našeho města, procházku s rodinou, cestu ze školy nebo z práce. Někdy se jednalo o příběh jednoho dne, vzácný okamžik, zachycený právě na staré fotografii. Tyto snímky ukazují mnohdy, ač neplánovaně, také architekturu rozvíjejícího města a stávají se unikátním pramenem poznání doby „Salonu republiky“.

Nová expozice hradeckého muzea **Cesty města** přináší v části **K Salonu republiky** projekci dobových fotografií z prostředí prvorepublikového Hradce Králové.

*PhDr. Pavla Koritenská, Muzeum východních Čech v Hradci Králové
Historické fotografie: Sbirka MVČ, foto současnost: Miroslav Beneš*

U Labe, cca 1926

Na tříkolce u Labe, cca 1926, v pozadí Labská elektrárna

Labská elektrárna, jez Hučák, 20. léta 20. století

Labská elektrárna, architekt František Sander, postavena v r. 1912, foto M. Beneš, 2011

FILHARMONIE HRADEC KRÁLOVÉ

Vážení čtenáři časopisu SCAN, v běžných dobách by můj příspěvek do SCANU byl poměrně rutinní. Sdělil bych vše podstatné, co se událo v naší Filharmonii. Následně bych Vás s nadšením pozval na koncerty a představení, které se budou konat v nejbližším období. Bohužel doba normální není. Dva roky se celý svět potýkal s pandemií koronaviru. Restrikce nám kazily běžný život. Nejhorší jsou však úmrtí, které tento virus přinesl. Myslím, že právě všichni zdravotníci na tuto dobu jen tak nezapomenou.

Jaro, které je za dveřmi, přineslo naději. Mírný optimismus, že to bude už brzy za námi. Všichni se už těšili, jak se vše dostane opět do normálu.

Bohužel, je to pár dní a celý svět zažil naprostý šok. Rusko zahájilo naprosto šílenou válku proti Ukrajině. Ruský diktátor Putin je za tuto válku osobně odpovědný. Umírají ukrajinští vojáci, kteří hrdinně brání svou vlast. Umírají nevinní civilisté, dokonce i děti.

Máme tady situaci, kterou neznáme od poslední světové války. Kolony tanků, výbuchy, zničené obytné domy. Celý svobodný svět se však spojil. Neuvěřitelně. Dal agresorovi najevo, že podporuje svobodu a mír na Ukrajině. Ukrajinští vlajky vlají napříč všemi kontinenty.

Solidarita s Ukrajinou je obdivuhodná i v naší vlasti. Mnoho lidí nabízí rodinám, které musely odejít ubytování a veškerou další pomoc. Humanitární organizace vybraly za pár dní stovky miliónů korun. Na Ukrajinu směřují kamiony s potravinami, léky a oblečením.

Musíme se všichni snažit, aby občané Ukrajiny věděli, že mají naši podporu, že v tom nejsou sami.

Filharmonie Hradec Králové je obecně prospěšná společnost, která má své společenské poslání. Umělecké, ale i etické. Každý dělejme vše prospěšné, kam až dosáhneme.

Tak znovu se vracím k našemu mottu, které jsme deklarovali ve formě sloganu: „**Bez hudby to nejde!**“

HUDBA BOJUJE a HUDBA SPOJUJE

Bojujeme proti válce a násilí

Spojujeme všechny, kteří umí naslouchat

Podporujeme každým tónem svobodnou Ukrajinu v boji proti ruské agresi

Hudba přináší emoce, ale i uklidňuje duši, povzbuzuje a dává naději.

Ve čtvrtek 24. února v sále FHK pronesl náš švýcarský šéf-dirigent Kaspar Zender před koncertem krásná slova na podporu svobodné Ukrajiny a odsoudil agresivní válku Ruska. Zároveň pořídil zápis do pamětní knihy Filharmonie Hradec Králové, což je událost výjimečná.

Ve středu 2. března 2022 proběhl v sále FHK benefiční koncert příznačně nazvaný Apoteózy vítězství. Filharmonie Hradec Králové zahrála skladbu ukrajinského skladatele Valentina Silvestra „Mottitba pro Ukrajinu“, kterou autor vytvořil v roce 2014, když byl okupován Krym. Poté zazněla Osudová symfonie Ludwiga van Beethovena. Sál byl nasvícen do barev modré

a žluté. Přemýšlíme a plánujeme, co všechno můžeme vykonat.

Určitě nebude platit rčení „Inter arma silent musae“. Válka je sice tentokrát blízko a koronavirus ne tak daleko, ale jsme si jisti, že hudba bude v sále Filharmonie stále znít.

Takže mohou opět zvolat: „**Vzhůru do sálu Filharmonie Hradec Králové!**“

Nabízíme Vám pestrý a hodnotný program a věříme, že vás opravdu potěší a uklidní v dnešní turbulentní době. Dovolujeme si také upozornit, že jsme připravili nový webový portál „Filharmonie otevřená dokořán“ (www.filharmoniedokoran.cz), kde získáte všechny aktuální informace o současném dění ve Filharmonii Hradec Králové. Jsou zde i odkazy na všechny naše nahrávky. Máte také možnost projít se virtuálně budovou a koncertním sálem, kde jste toho tolik zažili s krásnou hudbou. Filharmonie je pro vás takto otevřena vždy i on-line. Chceme být se svými posluchači společně v každém čase.

Seznam koncertů uvedený níže prezentuje všechny koncerty v sále FHK do konce sezóny 2021/2022

*Ing. Luboš Janhuba předseda správní rady
Filharmonie Hradec Králové*

Varhanní koncerty starých mistrů

Neděle 27. 3. 2022 17:00 hod., sál FHK, Abonentní řada STRÍBRNÁ, Georg Friedrich Händel – Varhanní koncert č. 4 F dur, Johann Sebastian Bach – Sinfonia z kantáty „Wir danken dir, Gott, wir danken dir“, Franz Liszt – Fantazie a fuga na chorál „Ad nos, ad salutarem undam“ (z Meyerbeerova Proroka), František Xaver Brixl – Varhanní koncert D dur

Jaro v duši, jaro v hudbě

Čtvrtek 31. 3. 2022 19:30 hod., sál FHK, Abonentní řada BÍLÁ, Jean Sibelius - Finlandia, symfonická báseň, Carl Nielsen – Houslový koncert, Josef Suk – Pohádka, suita z hudby ke hře J. Zeyera Radúz a Mahulena, Ivan Ženaty – housle Filharmonie Hradec Králové, Kaspar Zehnder – dirigent

Stabat Mater

Středa 3. 4. 2022 19:30 hod., sál FHK, Abonentní řada ČERVENÁ, Ralph Vaughan Williams – Fantazie na téma Thomase Tallise pro dva smyčcové orchestry, Ernő (Ernst von) Dohnányi – Stabat Mater pro soprán, mezzosoprán, alt, chlapecký

nebo ženský sbor a orchestr, Antonín Dvořák – Symfonie č. 4 d moll, Královéhradecký ženský sbor Jitro, Jiří Skopal – sbormistr, Filharmonie Hradec Králové, Kaspar Zehnder – dirigent

Maria Panno, při mně stůj

Čtvrtek 21. 4. 2022 19:30 hod., sál FHK, Abonentní řada BÍLÁ, Antonín Dvořák – Svatební košile, kantáta pro sóla, smíšený sbor a orchestr na text balady K. J. Erbena, Český filharmonický sbor Brno, Petr Fiala – sbormistr, Filharmonie Hradec Králové, Tomáš Brauner – dirigent

Hrajeme si s orchestrem

Sobota 30. 4. 2022 16:00 hod., sál FHK, Abonentní řada ORANŽOVÁ, Beethoven, Berlioz, Smetana, Čajkovskij, Schubert, Brahms, Prokofjev, Stravinskij, Šostakovič, Lukáš Hurník – moderátor, Filharmonie Hradec Králové, Andreas Sebastian Weiser – dirigent

Hle, zima krutá prchá v dál

Čtvrtek 12. 5. 2022 19:30 hod., sál FHK, Abonentní řada ŽLUTÁ, Joseph Haydn (1732–1809) Die Jahreszeiten [Roční doby], oratorium pro sóla, sbor a orchestr, Český filharmonický sbor Brno, Petr Fiala – sbormistr, Filharmonie Hradec Králové, Kaspar Zehnder – dirigent

Symphonitz – Ska!!!

Aneb Sto zvířat s FHK, Středa 18. 5. 2022 19:30 hod., sál FHK, Sto zvířat, Filharmonie Hradec Králové, Vlastimil Bičík – dirigent a aranžér

Vesmírná odysea 1894

Čtvrtek 26. 5. 2022 19:30 hod., sál FHK, Ludwig van Beethoven – Houslový koncert D dur, Richard Strauss – Tak pravil Zarathustra, symfonická báseň podle F. Nietzscheho, Josef Špaček – housle, Filharmonie Hradec Králové, Andreas Sebastian Weiser – dirigent

Operní gala – Koncert k životnímu jubileu dirigentky Miriam Němcové

Středa 1. 6. 2022 19:30 hod., sál FHK, Donizetti, Verdi, Puccini, Bizet, Dvořák..., Zuzana Marková – soprán, Pavel Černocho – tenor, Pražský filharmonický sbor, Lukáš Kozubík – sbormistr, Miriam Němcová – dirigentka

In memoriam doc. MUDr. Ivo Dřízhal, CSc.

7. 9. 1935 – 22. 12. 2021

Po delší vážné chorobě zemřel 22. prosince 2021 ve věku 82 let doc. MUDr. Ivo Dřízhal, CSc., který po promoci v roce 1962 spojil po krátké pracovní epizodě v Jaroměři již natrvalo svůj profesní život se Stomatologickou klinikou LF a FN v Hradci Králové. Podruhé promován na doktora všeobecné medicíny byl v roce 1969. V r. 1971 složil atestační zkoušku v nástavbovém oboru Parodontologie, titul kandidáta věd (CSc.) obhájil v r. 1977, docentem stomatologie se stal v r. 1991.

Doc. Dřízhal je a bez nadsázky i natrvalo zůstane nezapomenutelnou postavou české či lépe česko-slovenské moderní stomatologie. Na řadu desetiletí se stal všeobecně respektovanou osobností české a česko-slovenské stomatologie, uznávanou autoritou byl i v zahraničí. Mnoha svými odbornými názory, vizemi a záměry, pro něž vždy dokázal strhnout i svoje méně invenční spolupracovníky, předběhl domácí poměry o dvě desetiletí. O tom všem nejlépe svědčí jeho výzkumné záměry studie týkající se terapie, prevence a epidemiologie zánětlivých a léky indukovaných parodontopatií, chorob ústní sliznice a nemocí slinných žláz. Během let vychoval několik generací svých následovníků v České a Slovenské republice. Byl vždy zastáncem tvrdých, vědecky ověřených fakt. Ta ostatní, spekulativní, nazýval velice výstižně pouhou dojmomo-

logií. Velice pilně bádával, publikoval, přednášel, rád odborně diskutoval. Oponoval a recenzoval odborné, atestační, disertační a habilitační práce. Byl oblíbeným pedagogem, přísným, avšak spravedlivým examinatorem, dlouholetým, a nakonec i čestným předsedou České parodontologické společnosti, místopředsedou Stomatologické společnosti ČLS JEP, důstojným reprezentantem ČR ve výboru European

Federation of Periodontology.

V neposlední řadě byl doc. Dřízhal velice vyhledávaným stomatologem, za nímž do Hradce Králové rádi vážili cestu pacienti doslova z celé republiky. Pro mnohé z nich byl skutečně poslední instancí. Byl rovněž dobrým a zábavným společníkem, všestranně vzdělaným intelektuálem, člověkem plně oddaným své manželce Janě, svému synovi Ivovi a jeho rodině. Miloval přírodu, literaturu, hudbu a výtvarné umění, rád cestoval, rád navazoval nová přátelství. Ve svých pracovních aktivitách vytrval až do začátku roku 2021, kdy jej začalo zrazovat zdraví. Pracoval však téměř do posledních chvil. Všichni jeho pacienti, bývalí žáci, současní a bývalí spolupracovníci, kolegyně a kolegové, na něj nemohou vzpomínat jinak než s úctou a vděčností. Čest jeho památce!

R. Slezák

Stomatologická klinika LF a FN HK

Základní a Mateřská škola při Fakultní nemocnici HK

Ohlédnutí za adventem

Radostné jiskřičky v dětských očích a úsměv na dětských tvářích se kolektiv zaměstnanců nemocniční školy snaží vyvolat při každé příležitosti, kterou lze k tomu využít, a právě svátek Svätého Mikuláše dokázali pedagogové svým nadšením proměnit v takovouto radostnou pohádkovou atmosféru. V podobě noblesního anděla, rozverného čertíka a důstojného laskavého Mikuláše obdarovávali děti na všech dětských odděleních.

Díky šikovnosti a nápaditosti učitelek mateřské školy a školního klubu byly děti po celou předvánoční dobu zapojovány do vánočního tvoření a byly obklopeny okouzující vánoční výzdobou.

Poděkování patří i Městu HK za finanční podporu projektu Lidové zvyky II zaměřeného na pěstování národního povědomí a hrdosti na duševní a hmotné statky vytvořené našimi předky. Zapojení dětí do těchto tvůrčích činností jim vštěpuje potřebu tyto zvyky udržovat.

Vstup do nového roku 2022 byl opět naplněn kreativním tvořením se zimními motivy vloček, svíček, andělíčků, sněhuláčků a tučňáků, které se začátkem února propojily s výtvarnou činností prosycenou symboly něhy, citu a lásky, aby si děti takto svou uměleckou činností prožily svátek Svätého Valentína.

Čekáme na jaro

Na příchod jara se již škola připravuje vymyšlením nápadů na aktivity spojené se ztvárňováním tulipánů ve všemožných podobách v rámci oslav tulipánového měsíce, který má být každoroční připomínkou o potřebě psychosociální pomoci onkologickým pacientům.

Vzbudit zájem dětí o ochranu přírodního prostředí, zapojit je do třídění odpadků a nasměrovat jejich myšlení na ekologický postoj bylo cílem projektu- Příroda má srdce- financovaným městem Hradec Králové v rámci dotaci na oblast školství a volno-časových aktivit dětí a mládeže.

Dalším projektem pod záštitou Města HK budou Mezi-

národní dny nemocí, kde se žáci seznámí se různými typy nemocí, se kterými se v průběhu života mohou setkat.

Co připravujeme

Odpoutání dětí od vlastních nemocí či následků úrazů a fyzických i psychických útrap bude díky podpoře města formou oslavy Svátku dětí uspořádáním tradičního Dětského dne.

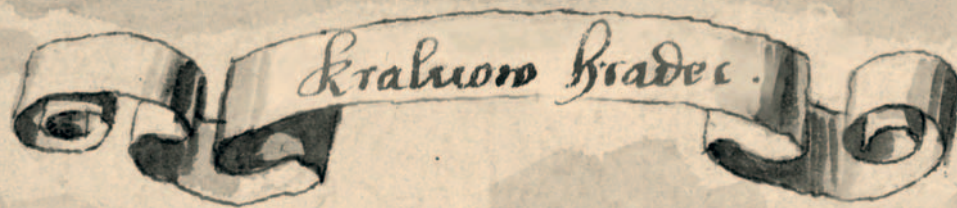
Práce žáků ZŠ se také objeví na mezinárodní výstavě známého umělce Heshama Malika a jeho projektu s názvem Já jsem. Po poradě s tímto výtvarníkem vybrala naše škola několik portrétů ze seznamu nabízených osobností historických i současných,- např. Dalajlámu, Gándhiho, matku Terezu, Pabla Picassa, Vincenta Van Gogha, Serenu Williams a Frídu Kahlo. Na základě tohoto seznamu nám umělec zaslal sadu vybraných obrazů doprovázených popisy od žáků z Toronta, New Yorku, Bostonu, Dubaje, Stockholmu, Edinburghu, Wellingtonu (Nový Zéland), Londýna, Bombaje (Indie), Karáčí (Pákistán), Káthmandú (Nepál), Sydney (Austrálie), Berlína, Tokia, Kuvajtu. Jelikož je tento projekt mezinárodní a popisky vytvořené dětmi z celého světa byly v angličtině, naši žáci byli s těmito osobnostmi seznámeni formou prezentací, videí a pracovních listů zaměřených na výuku angličtiny. Žáci si tak rozšířili anglickou slovní zásobu, seznámili se s osudy a přínosy zobrazovaných osobností, snažili se do nich veští a nakonec v anglickém jazyce shrnout poselství těchto osob a aspekty, které je na jejich životě a díle zaujaly. Projekt „Já jsem” byl vybrán Regionálním muzeem v Jílovém u Prahy k uspořádání výstavy nejlepších prací tohoto projektu, které tak můžete v tomto muzeu zhlédnout od 1. do 13. března 2022. Jsme poctěni, že mezi vybraná díla patří i výtvořky žáků naší hradecké nemocniční školy. Autor Hesham Malik nám vyjádřil poděkování a dokonce nabídl za děti do Hradce přijet, což jsme kvůli opatřením proti covidu bohužel museli odmítnout.

Doufáme, že příchod jara s sebou přinese už jen ozdravení populace a dovolí nám a především dětem žít běžný svobodný život.

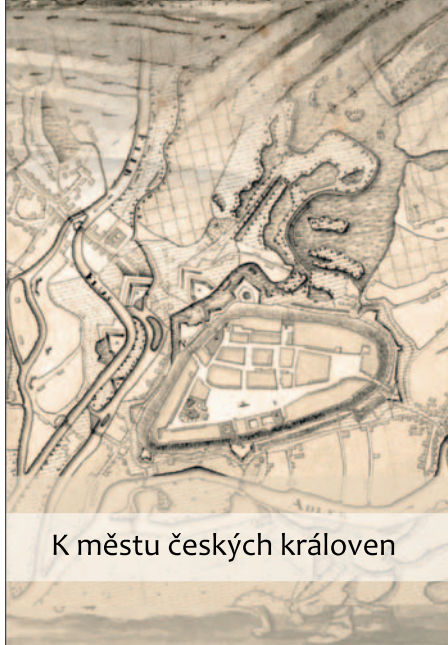
Mgr. Dana Morávková

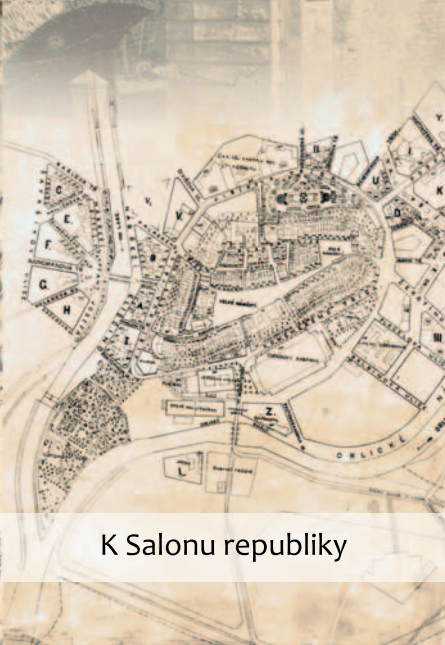
CESTY MĚSTA

K městu českých královen

K pevnosti

K Salonu republiky

MUSEUM
MUZEUM VÝCHODNÍCH ČECH
V HRADCI KRÁLOVÉ

HRADEC KRÁLOVÉ

KRÁLOVÉHRADECKÝ
ÚŘAD

CH&T PARDUBICE
ČLEN SKUPINY ENTERIA